

Souhrnná teritoriální informace:

Ukrajina

Zpracováno a aktualizováno zastupitelským úřadem ČR v Kyjevě (Ukrajina) ke dni 15.5. 2020 1. 2. 2021 10:16

Kapitoly a podkapitoly:

1 Základní charakteristika teritoria, ekonomický přehled

- 1.1 Oficiální název státu, složení vlády
- 1.2 Demografické tendence: Počet obyvatel, průměrný roční přírůstek, demografické složení (vč. národnosti, náboženských skupin)
- 1.3 Základní makroekonomické ukazatele za posledních 5 let (nominální HDP/obyv., vývoj objemu HDP, míra inflace, míra nezaměstnanosti). Očekávaný vývoj v teritoriu s akcentem na ekonomickou sféru.
- 1.4 Veřejné finance, státní rozpočet - příjmy, výdaje, saldo za posledních 5 let
- 1.5 Platební bilance (běžný, kapitálový, finanční účet), devizové rezervy (za posledních 5 let), veřejný dluh vůči HDP, zahraniční zadluženost, dluhová služba
- 1.6 Bankovní systém (hlavní banky a pojišťovny)
- 1.7 Daňový systém

2 Zahraniční obchod a investice

- 2.1 Obchodní bilance za posledních 5 let – vývoz, dovoz, saldo
- 2.2 Teritoriální struktura – postavení v (k) EU
- 2.3 Komoditní struktura
- 2.4 Zóny volného obchodu (VT parky, investiční zóny)
- 2.5 Investice - přímé zahraniční investice v teritoriu (odvětvová a teritoriální struktura)
- 2.6 Investice - podmínky vstupu zahraničního kapitálu (omezení, pobídky pro investory)

3 Vztahy země s EU

- 3.1 Zastoupení EU v zemi
- 3.2 Obchodní vztahy země s EU
- 3.3 Poskytování rozvojových fondů a nástrojů EU

4 Obchodní a ekonomická spolupráce s ČR

- 4.1 Bilance vzájemné obchodní výměny za posledních 5 let
- 4.2 10 nejvýznamnějších položek českého vývozu/dovozu
- 4.3 Vzájemná výměna v oblasti služeb
- 4.4 České investice v teritoriu: Firmy a joint-ventures ve vzájemném obchodu a v ostatních oblastech ekonomické spolupráce
- 4.5 Smluvní základna mezi oběma státy
- 4.6 Zahraniční rozvojová spolupráce

5 Mapa oborových příležitostí - perspektivní položky českého exportu

- 5.1 Nejperspektivnější položky pro český export, odvětví pro investice, privatizační a rozvojové projekty
- 5.2 Kalendář akcí

6 Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu

- 6.1 Vstup na trh: distribuční a prodejní kanály, využívání místních zástupců, další faktory ovlivňující prodej
- 6.2 Dovozní podmínky a dokumenty, celní systém, kontrola vývozu, ochrana domácího trhu
- 6.3 Podmínky pro zřízení kanceláře, reprezentace, společného podniku
- 6.4 Požadavky na propagaci, marketing, reklamu (využití HSP), významné veletrhy a výstavy v teritoriu
- 6.5 Problematika ochrany duševního vlastnictví
- 6.6 Trh veřejných zakázek
- 6.7 Způsoby řešení obchodních sporů, rizika místního trhu a investování v teritoriu, obvyklé platební podmínky, platební morálka
- 6.8 Místní zvyklosti důležité pro obchodní kontakty, úřední a používaný jazyk(y), státní svátky, pracovní a prodejní doba
- 6.9 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria (oblasti se zvýšeným rizikem pro cizince)
- 6.10 Podmínky pro zaměstnávání občanů z ČR
- 6.11 Podmínky využívání místní zdravotní péče českými občany a občany EU

7 Kontakty

- 7.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu
- 7.2 Kontakty na teritoriální odbory na MZV ČR a na MPO ČR, zastoupení ostatních českých institucí v teritoriu (CzechTrade, CzechInvest, CzechTourism, Česká centra)

7.3 Praktická telefonní čísla v teritoriu (záchrana, dopravní policie, požárníci, infolinky apod.)

7.4 Internetové informační zdroje

1 Základní charakteristika teritoria, ekonomický přehled

Ukrajina je východoevropskou zemí s hlavním městem Kyjev na řece Dněpru. Nezávislost země získala v roce 1991. Ukrajina je unitární stát, který se dělí na 24 oblastí. Část Doněcké a Luhanské oblasti a Krym není pod kontrolou ukrajinské vlády.

1.1 Oficiální název státu, složení vlády

Název státu:

- 1 Ukrajina (od 24. 8. 1991)

Složení vlády:

- Prezident: Volodymyr Zelenskij
- Premiér: Denys Šmyhal
- Vicepremiér pro otázky evropské a euroatlantické integrace: Olga Stefanišyna
- Vicepremiér a ministr pro reintegraci dočasně okupovaných teritorií: Oleksij Reznikov
- Vicepremiér a ministr pro digitální transformaci: Mykhailo Fedorov
- Vicepremiér a ministr pro otázky strategických odvětví průmyslu: Oleh Uruský
- Ministr ekonomického rozvoje a obchodu: Ihor Petraško
- Ministr spravedlnosti: Denys Maljuska
- Ministr financí: Sergej Marčenko
- Ministr ochrany životního prostředí a přírodních zdrojů: Roman Abramovskij
- Ministr energetiky a uhelného průmyslu: Jurii Vitrenko
- Ministr infrastruktury: Vladyslav Kryklj
- Ministryně rozvoje komunit a teritorií Ukrajiny: Oleksij Černyšov
- Ministr školství a vědy: Serhij Škarlet
- Ministr kultury: Oleksandr Tkačenko
- Ministr zdravotnictví: Maksym Stepanov
- Ministr mládeže a sportu: Vadym Hutcajt
- Ministryně sociální politiky: Maryna Lazebna
- Ministr vnitřních věcí: Arsen Avakov
- Ministr zahraničních věcí: Dmytro Kuleba
- Ministr obrany: Andrij Taran
- Ministryně pro veterány: Yulia Laputina
- Ministr pro agrární politiku a potravinářství: Roman Leščenko (od prosince 2020)
- Ministr kabinetu ministrů (bez portfeje): Oleh Nemčinov

Dne 21. 4. 2019 proběhlo na Ukrajině druhé kolo prezidentských voleb, ve kterých získal celkem 73,2% hlasů prezidentský kandidát Volodymyr Zelenskij. Dne 20. 5. 2019 byl Volodymyr Zelenskij inaugurován za prezidenta Ukrajiny.

Dne 21. 7. 2019 na Ukrajině proběhly předčasné parlamentní volby. Dle jejich výsledků jsou v parlamentu zastoupeny tyto politické strany: Sluha národa, Opoziční platforma, Baťkivščyna, Evropská solidarita, Holos. Dne 29.8. 2019 se uskutečnilo první zasedání nové Nejvyšší rady (parlamentu), na kterém - na základě návrhu předsedy vlády O. Honcharuka - parlament schválil novou vládu. Počátkem března 2020 podala vláda O. Hončaruka demisi a novým předsedou vlády byl jmenován D. Šmyhal. Dne 4.3. 2020 schválila Nejvyšší rada obnovené složení vlády, několik ministrů bylo postupně jmenováno později (aktuální složení vlády viz výše).

1.2 Demografické tendence: Počet obyvatel, průměrný roční přírůstek,

demografické složení (vč. národnosti, náboženských skupin)

Od roku 1990 je registrováno snižování počtu obyvatelstva na Ukrajině. K 1. lednu 2020 počet obyvatel Ukrajiny činil 41,90 milionu obyvatel (v roce 2016 měla Ukrajina 42,76 milionů obyvatel). Cca 70 % obyvatel žije ve městech.

Národnostní složení:

- 1 Ukrajinci 77,8 %
- 1 Rusové 17,3 %
- 1 Bělorusové 0,6 %
- 1 Moldavané 0,5 %
- 1 Bulhaři 0,4 %
- 1 Poláci 0,3 %
- 1 Maďaři 0,3 %

Podle reálného odhadu žije na Ukrajině cca 5 000 etnických Čechů. Celkem zde žije více než 130 národností.

Náboženské skupiny:

Převládá pravoslavné náboženství, v západních oblastech řeckokatolické a římskokatolické, z protestantských nejvýraznější baptismus, na jihu země, zejména na Krymu, islám.

Dne 15. prosince 2018 byla vyhlášena jednotná Pravoslavná církev Ukrajiny sjednocující ukrajinské církve.

1.3 Základní makroekonomické ukazatele za posledních 5 let (nominální HDP/obyv., vývoj objemu HDP, míra inflace, míra nezaměstnanosti). Očekávaný vývoj v teritoriu s akcentem na ekonomickou sféru.

	2015	2016	2017	2018	2019
HDP, růst/pokles (%)	-9,8	2,4	2,5	3,3	3,2
HDP/ob. (\$)	2115,4	2185,9	2640,3	3095	3529
Inflace (index spotřebitelských cen), roční růst (%)	43,3	12,4	13,7	9,8	5
Nezaměstnanost (%)	9,1	9,7	9,9	9,1	8,6
Struktura HDP					
Průmysl (%)	23,6	24,7	25,7	24,8	21,6 (3Q)
Stavebnictví (%)	2,7	2,5	2,7	2,7	2,9
Zemědělství (%)	14,0	13,7	12,1	11,9	17,1
Jiné (%)	59,7	59,1	59,5	60,6	58,4

Během roku 2016 došlo na Ukrajině k makroekonomické stabilizaci a HDP se zvýšil o 2,4 %. Tento trend pokračoval též v roce 2017, kdy se HDP zvýšil o 2,5 %. Ukrajina se v roce 2017 vrátila na mezinárodní finanční trhy (vydala eurobondy za 3 mld. USD). V roce 2018 na Ukrajině pokračovala implementace ekonomických reforem a růst HDP dosáhl 3,3%. Během roku 2019 vzrostlo HDP na Ukrajině o 3,2% s tím, že hlavní faktor růstu představovala domácí poptávka (spotřeba a investice). Všechny rozhodující sektory jako je velkoobchod, průmyslová výroba, zemědělství, doprava a veřejná správa a obrana reálně rostly. Negativní výsledky vykazala zejména energetika (mj. z důvodu teplé zimy). V průběhu roku 2019 se výrazněji snižovala úroveň inflace (celkově byla v roce 2019 na úrovni 5%). Státní dluh (zahraniční a vládou garantovaný dluh) se pohybuje na úrovni mírně přes 80 mld. USD (více jak 50% HDP). Devizové rezervy Národní banky Ukrajiny vzrostly na konci roku 2019 na 22 mld. USD. V průběhu roku 2019 postupně revalvovala domácí hřívna o cca 20%. Státní rozpočet pro rok 2019 vykázal schodek ve výši 72,4 mld. hřiven (tj. 1,8% HDP).

Během 1. čtvrtletí 2020, zejména od začátku března, začalo ukrajinskou ekonomiku negativně ovlivňovat šíření koronaviru. S tím je spojený postupný útlum aktivit v celé společnosti, odložení veletrhů, zrušení regionálních ekonomických fór, utlumení dopravy, omezení celé řady výrob, omezení přepravy zboží do zahraničí apod. Zároveň se na Ukrajinu začalo vracet velké množství Ukrajinců pracujících v zahraničí, a to i z oblastí silně zasažených pandemií koronaviru. Ve druhém čtvrtletí 2020 se HDP Ukrajiny snížilo o 11,4% a ve třetím pokles HDP činil 3,5%. Z důvodu pandemie koronaviru se očekává celkový propad HDP na Ukrajině v roce 2020 v rozmezí 5 - 7% HDP.

1.4 Veřejné finance, státní rozpočet - příjmy, výdaje, saldo za posledních 5 let

	2015	2016	2017	2018	2019
Příjmy (mld. UAH)	534,6	616,3	793,2	928,1	998,3
Výdaje (mld. UAH)	576,9	684,9	839,2	985,9	1075,1
Půjčky (mld. UAH)	3,0	1,6	1,87	1,5	4,2
Bilance* (mld. UAH)	-45,2	70,3	-47,8	-59,3	-72,4

Uvedený ukazatel státního rozpočtu nezahrnuje místní rozpočty.

V listopadu 2018 schválila Nejvyšší rada (parlament) státní rozpočet na rok 2019. Následně byl rozpočet podepsán prezidentem P. Porošenkem. Státní rozpočet pro rok 2019 vykázal schodek ve výši 72,4 mld. hřiven, tj. 1,8% HDP.

V listopadu 2019 byl Nejvyšší radou schválen návrh státního rozpočtu na rok 2020, v prosinci 2019 podepsal prezident V. Zelenský zákon ke státnímu rozpočtu na rok 2020. Dne 13.4. 2020 Nejvyšší rada schválila "protikrizový rozpočet", tj. změny v rozpočtu na rok 2020 v souvislosti s bojem proti šíření koronaviru. V rámci "protikrizového rozpočtu" se příjmy snížily o 119,7 mld. hřiven (o 11%) na celkových 975,8 mld. hřiven. Výdaje se zvýšily o 82,4 mld. hřiven (o 7%) na celkových 1266,4 mld. hřiven. Deficit rozpočtu má dosáhnout 298,4 mld. hřiven. V rámci "antikrizového zákona" se nejvíce zvýšila položka na penze a na státní program "zdravotnických garancí". Výrazněji se snížily výdaje na vzdělávání a na regionální rozvoj. Byl též posílen "rezervní fond" vlády, který je určen na pokrytí "nepředvídatelných výdajů". Dne 18.4. 2020 podepsal prezident V. Zelenský zákon "ke změnám v rozpočtu na rok 2020".

Dne 15.12. 2020 Nejvyšší rada Ukrajiny schválila státní rozpočet na rok 2021. Příjmy rozpočtu se předpokládají na úrovni 1084 mld. hřiven a výdaje ve výši 1320 mld. hřiven. Deficit státního rozpočtu je projektován na 246 mld. hřiven. Zákon o státním rozpočtu na rok 2021 byl podepsán prezidentem V. Zelenským 25.12. 2020.

1.5 Platební bilance (běžný, kapitálový, finanční účet), devizové rezervy (za posledních 5 let), veřejný dluh vůči HDP, zahraniční zadluženost, dluhová služba

	2015	2016	2017	2018	2019
Běžný účet (mil. USD)	1616	-1340	-2442	-4367	-1322
Finanční účet (mil. USD)	1223	-2594	-5012	-7207	-7264
Kapitálový účet (mil. USD)	456	92	-4	37	38
Devizové rezervy (mld. \$)	12,3	15,5	18,8	20,8	25,3
Veřejný dluh vůči HDP (%)	131	121,7	103,9	87,7	-
Zahraniční	117,6	112,5	115,4	114,7	121,7

zadluženost (mld. USD)				
------------------------	--	--	--	--

1.6 Bankovní systém (hlavní banky a pojišťovny)

Bankovní systém na Ukrajině lze charakterizovat jako dvouúrovňový. Zahrnuje Národní banku Ukrajiny (NBU) a komerční banky s licencí. Během několika let opustilo bankovní trh Ukrajiny několik desítek bank a z Ukrajiny odešlo též několik zahraničních bank (Commerzbank, VolksBank, Credit Europe, Erste Bank, Societe Generale, SEB). Ještě na konci roku 2016 byla znárodněna významná ukrajinská banka Privatbanka z důvodu zachování stability finančního systému Ukrajiny. Po znárodnění Privatbanky a některých dalších bankovních institucí (Ukreximbanka, Oščadbanka, Ukgazbanka) činí podíl státu v bankovním sektoru na Ukrajině cca 55 %. V roce 2018 a 2019 pokračoval trend konsolidace bankovního sektoru na Ukrajině. Bankovní sektor je již dobře kapitalizován a v roce 2019 vykázal celkově zisk ve výši 59,6 mld. hřiven (největší zisk, tj. 32,6 mld. hřiven, dosáhla státem vlastněná PrivatBanka). Klíčové výzvy bankovního sektoru představuje otázka privatizace státem vlastněných bank a dále soudní řízení kolem největší banky PrivatBanka.

Špatné úvěry z nesolventních bank (non-performing loans) jsou převáděny do Garančního fondu vkladů fyzických osob. Na základě zákona „O systému garantovaných vkladů fyzických osob“ Fond nabízí od prosince 2017 tyto špatné úvěry k odprodeji, a to prostřednictvím elektronického systému PROZORRO. Od prosince 2018 zahájil Fond prodej „balíků“ špatných úvěrů soukromým investorům prostřednictvím PROZORRO.

Od května 2019 se Ukrajina zapojila do systému Clearstream (mezinárodního centrálního systému pro cenné papíry Deutsche Borse Group), který propojil ukrajinský trh státních dluhopisů s globálním finančním systémem a mj. umožňuje nerezidentům nakupovat ukrajinské vládní dluhopisy v lokální měně.

V návaznosti na "Zákon o měně" z února 2019 pokračoval v průběhu roku 2019 na Ukrajině trend dalšího uvolňování restrikcí a pravidel pro nakládání se zahraniční měnou. Ve druhé polovině roku bylo zavedeno "mezinárodní bankovní číslo účtu" (standard IBAN - International Bank Account Number).

1.7 Daňový systém

Nejdůležitější daně a poplatky:

- 1 daň z přidané hodnoty ve výši 20 %, 7% (farmaceutické výrobky), 0 % (export, čl. 196 Zákoníku)
- 1 daň z příjmu právnických osob ve výši 18 %
- 1 daň z příjmu fyzických osob 18 % (pro pracující důchodce - 15 % z příjmu přesahujícího znásobek minimální mzdy)
- 1 Vojenská daň 1,5%
- 1 Ekologická daň
- 1 Pozemková daň
- 1 Poplatky za registraci motorových vozidel
- 1 Zemědělská daň
- 1 Spotřební daň
- 1 Místní daně a poplatky, atd.
- 1 Jednotný sociální vklad 22 % (sociální a zdravotní pojištění)

Dne 18. května 2017 přijala Meziřesortní komise pro mezinárodní obchod v Kyjevě rozhodnutí o ukončení speciálních opatření týkajících se importu porcelánového nádobí a příborů na Ukrajinu (kód 6911 10 00 00). Rozhodnutí nabylo platnosti dne 20. května 2017. Zrušením speciálních cel se tak rozšířily exportní možnosti tradičních českých výrobců porcelánového zboží na ukrajinském trhu.

Aktuální stav v oblasti daní je na stránkách Státní fiskální služby.

Daňový kodex upravuje i otázky navazující na smlouvy o zamezení dvojího zdanění, s nimiž se mohou čeští podnikatelé při podnikání na Ukrajině setkat. To se týká například ustanovení o tzv. stálé provozovně, dividend, úroků, licenčních poplatků a příjmů ze závislé činnosti.

Podrobnější informace jsou k dispozici na www.sfs.gov.ua. Základní informace o formách podnikání na Ukrajině v češtině také www.peterkapartners.cz.

2 Zahraniční obchod a investice

Zahraniční obchod Ukrajiny od roku 2016 dynamicky roste. EU představuje hlavního exportního partnera pro Ukrajinu, a to i v návaznosti na postupné se otevírání vnitřního trhu EU pro ukrajinské zboží. Podíl Ruska se v posledních několika letech postupně snižoval. Přímé zahraniční investice na Ukrajině od roku 2016 mírně rostou, jejich výši mj. ovlivňuje absence investičních pobídek.

2.1 Obchodní bilance za posledních 5 let – vývoz, dovoz, saldo

Obchodní bilance Ukrajiny (v mld. USD)

	2015	2016	2017	2018	2019
Vývoz	47,8	36,4	43,3	47,3	63,7
Dovoz	49,5	39,2	49,6	57,1	67,3
Saldo obchodní bilance	-1,7	-2,8	-6,3	-9,8	-3,6

V roce 2019 ukrajinský export a import zbožím a službami dále rostl, export dosáhl úrovně 63,7 mld. USD, import činil 67,3 mld. USD. Celkově tak Ukrajina vykázala v roce 2019 obchodní deficit ve výši 3,6 mld. USD. Zahraničně obchodní operace vede Ukrajina s více než 200 zeměmi světa.

Dle předběžných výsledků činil v roce 2020 ukrajinský export zboží 49 mld. USD (tj. snížil se pouze o 1,7% v porovnání s rokem 2019) a import zboží činil 54 mld. USD (poklesl o 10,2% v porovnání s rokem 2019). Dosažené výsledky poukazují na vysokou odolnost ukrajinského zahraničního obchodu v době pandemie koronaviru.

2.2 Teritoriální struktura – postavení v (k) EU

EU představuje hlavní exportní trh pro Ukrajinu (41,5% ukrajinského exportu směřuje do zemí EU) s tím, že cca 15 000 ukrajinských společností exportuje své výrobky a služby do EU. Ukrajinský export do Ruska činí 6,5% z celkového exportu, 52% exportu směřuje do dalších zemí světa.

Největším exportním trhem pro Ukrajinu je v rámci EU Polsko a dále Itálie a Německo, největším importním partnerem ze zemí EU je Německo, dále Polsko a Itálie a Francie.

Za hlavní hybnou sílu zahraničně-obchodní výměny Ukrajiny je v roce 2020 označována Čína, jejíž podíl se v ukrajinském exportu v roce 2020 zdvojnásobil.

2.3 Komoditní struktura

Nejvýznamnější položky exportu v roce 2019: zemědělské a potravinářské výrobky (44,3 %), kovy a výrobky z nich (20,5 %), nerostné suroviny (9,7 %), strojírenské výrobky (8,9 %), chemické výrobky (3,9 %), dřevo, papír (3,7 %), výrobky lehkého průmyslu (2,4 %) atd.

Nejvýznamnější položky importu v roce 2019: strojírenské výrobky (21,9 %), nerostné suroviny (21,4 %), chemická produkce (12,3 %), dopravní prostředky (10,1 %), zemědělské a potravinářské výrobky (9,5 %), kovy a výrobky z nich (6 %), plasty (5,9 %) atd.

2.4 Zóny volného obchodu (VT parky, investiční zóny)

K získávání zahraničních investic byly na Ukrajině v minulosti zřizovány ekonomické zóny a investorům byly poskytovány incentivy (např. ekonomická zóna v Užhorodském okrese). V roce 2005 byly incentivy pro zahraniční investory v ekonomických zónách zrušeny. V posledních několika letech je na Ukrajině vedena politická a odborná diskuse k rozšíření ekonomických zón a zavedení incentivů pro zahraniční investory. Byla též zřízena agentura UkraineInvest k podpoře zahraničních investic na Ukrajině. V posledních letech vznikají ve většině ukrajinských oblastí regionální investiční agentury.

2.5 Investice - přímé zahraniční investice v teritoriu (odvětvová a teritoriální struktura)

Od roku 2014 došlo na Ukrajině k významnému snížení celkového objemu přímých zahraničních investic. Mezi největší zahraniční investory na Ukrajině se řadí ArcelorMittal, EBRD, Procter and Gamble, Bayer, Anheuser-Busch Inbev, Carlsberg, Danone, Fairfax Financial Holdings apod. Výši zahraničních investic na Ukrajině mj. ovlivňuje nižší úroveň podnikatelského prostředí a absence investičních pobídek pro zahraniční investory.

Z teritoriálního hlediska je na Ukrajině nejvíce přímých zahraničních investic z EU, dle jednotlivých zemí (rok 2019) - z Kypru (10303,2 mil. USD; 29,7% zahraničních investic), Nizozemska (7556,5 mil. USD; 21,8%), Velké Británie (2038,3 mil. USD; 5,9%) a Německa (1791,3 mil. USD; 5,2%).

Celkové ukrajinské investice v zahraničí dosahují výše 6 295 mil. USD (2018).

Přímé zahraniční investice na Ukrajině (mil. USD) - vždy k 1.1. uvedeného roku

2015	40 725,4
2016	36 154,5
2017	39 144,0
2018	31 606,4
2019 (k 1.10.)	34 727,6

2.6 Investice - podmínky vstupu zahraničního kapitálu (omezení, pobídky pro investory)

Základním zákonem upravujícím podmínky pro zahraniční investování je zákon Ukrajiny „O podmínkách zahraničního investování“. Zákon definuje podnik se zahraniční kapitálovou účastí jako podnik s jakoukoli organizačně právní formou, vytvořený v souladu s ukrajinskou legislativou, v němž podíl zahraniční investice v základním kapitálu činí minimálně 10 %. Zákon neuvádí omezení týkající se maximální a minimální výše zahraničních investic na území Ukrajiny.

Zákon určuje formy, které mohou mít zahraniční investice:

- 1 částečná účast ve společnostech, které jsou zakládány společně s ukrajinskými právníckými a fyzickými osobami, nebo kapitálová účast v existujících společnostech,
- 1 založení společnosti, které plně patří zahraničním investorům, poboček a jiných organizačních složek zahraničních právníckých osob, nebo nabytí existujících společností do úplného vlastnictví,
- 1 získání movitého a nemovitého majetku, pokud není zakázáno ukrajinskou legislativou,
- 1 získání práv na využívání půdy nebo přírodních zdrojů na území Ukrajiny (zahraniční investor nemůže získat půdu do vlastnictví),
- 1 jiné formy, nezakázané ukrajinským zákonodárstvím, včetně takové formy, kdy není vytvořena právnícká osoba (na základě smluv o hospodářské činnosti s ukrajinskými subjekty).

Zákon stanovuje právní podmínky investiční činnosti. Zahraničním investorům jsou na území Ukrajiny poskytovány tzv. „domácí“ podmínky investiční a hospodářské činnosti a Ukrajina poskytuje záruky proti nucenému vyvlastnění a nezákonným akcím státních orgánů.

Při přerušení investiční činnosti zákon zaručuje zahraničnímu investorovi právo na vrácení jeho investice v naturální formě nebo v investované

měně bez úhrady vývozního poplatku včetně příjmů z investice. Po zaplacení daní, poplatků a dalších povinných plateb by měl být zahraničnímu investorovi zaručen okamžitý volný převod příjmů, zisků apod. Zahraniční investice musí být zaregistrovány způsobem určeným ustanovením Kabinetu ministrů „O způsobu státní registrace zahraničních investic“ během tří pracovních dnů po jejich faktickém vložení.

Zákon stanovuje osvobození majetku, který je dovážěn na Ukrajinu jako vklad zahraničního investora do základního kapitálu podniků se zahraniční kapitálovou účastí (kromě zboží určeného k prodeji nebo pro vlastní spotřebu) od dovozního poplatku.

Při vkládání zahraničních investic na Ukrajině se nejčastěji užívají následující **organizačně právní formy**:

- 1 dceřiné společnosti se 100% zahraničním vlastnictvím,
- 1 joint venture s ukrajinským partnerem ve formě akciové společnosti nebo společnosti s ručením omezeným,
- 1 zastoupení zahraničního investora.

Každá z výše uvedených forem má své finanční zvláštnosti, především v případech zdanění, úhrad příspěvků na sociální pojištění a užívání devizových prostředků. Zahraniční investor předkládá kromě dokumentů povinných pro rezidenty také dokumenty, které potvrzují registraci zahraniční právnické osoby v zemi, kde má sídlo (výpis z obchodního rejstříku). Tento dokument musí být ověřen v souladu se zákony země vydání, přeložen do ukrajinského jazyka a legalizován v souladu s účinnými mezinárodními úmluvami.

Zdanění zisků zahraničních investorů se před jejich převodem do zahraničí řídí zákony Ukrajiny „O podmínkách zahraničního investování“ a „Daňovým kodexem“.

Počátkem roku 2019 přistoupila ukrajinská strana k významnému uvolnění restrikcí u nakládání se zahraniční měnou. Dne 7. února 2019 vstoupil v platnost nový zákon o měně (Currency Law), který nahradil více jak 20 omezujících zastaralých pravidel vůči občanům a právnickým osobám při nakládání se zahraniční měnou. Nový zákon o měně a revidovaná pravidla Národní banky Ukrajiny mj. povolují repatriaci zisku z Ukrajiny v objemu 7 mil. euro měsíčně. Od právnických osob není již v požadováno zálohově složit odpovídající částku v hřivnách při nákupu zahraniční měny a snížil se z 50 % na 30 % povinný prodej získané zahraniční měny z exportních operací. Dále se uvolnily limity na transfery z Ukrajiny bez otevření účtu na 150 tisíc hřiven ročně z původních 15 tisíc hřiven. Z dalších opatření lze uvést odstranění omezení na předčasné uhrazení zahraničních dluhů či odstranění omezení úrovně úroků při zajišťování zahraničních půjček.

Uvolnily se též některá opatření týkající se bankovního sektoru, např. od bank se již nepožaduje vypracovávání písemných zpráv ke každé transakci a ke každé dohodě. Národní banka Ukrajiny též zkrátila seznam „podezřelých transakčních indikátorů“ s cílem zajištění kontroly pohybu zahraniční měny. K zamezení „neproduktivního odtoku kapitálu“ Národní banka Ukrajiny nadále zakazuje právnickým osobám kreditovat, investovat a ukládat měnu v „zemi agresora“, v offshorech a jurisdikcích narušujících doporučení FATF (Financial Action Task Force).

Na Ukrajině jsou zahraničním investorům zákonem poskytovány stejné podmínky účasti na privatizaci a vkládání kapitálu do zprivatizovaných podniků jako domácím investorům.

3 Vztahy země s EU

EU je hlavním obchodním a ekonomickým partnerem Ukrajiny. Základní rámec pro rozvoj spolupráce Ukrajiny s EU představuje Asociační dohoda a v jejím rámci Prohloubená a komplexní dohoda o volném obchodu (DCFTA).

3.1 Zastoupení EU v zemi

Delegace Evropské unie

101 Volodymyrska St.

Kyiv, 01033 Ukraine

Tel: +380 (44) 390 8010

E-mail: ukraine@eeas.europa.eu, ukraine-press@eeas.europa.eu

Pracovní doba: Po–Pá 9:00–13:00, 14:00–17:30

3.2 Obchodní vztahy země s EU

Asociační dohoda Ukrajina EU je plnohodnotně platná od září 2017 a představuje „návod“ pro realizaci politických a ekonomických reforem na Ukrajině. Proces integrace je na Ukrajině koordinován místopředsedou vlády pro otázky evropské a euroatlantické integrace V. Prystajko. V rámci integračního úsilí vláda přijala Akční plán, dále Komunikační strategii a v únoru 2018 byla schválena „Roadmap“ pro přijímání integrační legislativy. Každoročně ukrajinská strana vypracovává Zprávu o implementaci Asociační dohody mezi Ukrajinou a EU (Report on Implementation of the Association Agreement between Ukraine and the European Union).

EU představuje pro Ukrajinu strategického obchodního partnera. V roce 2019 EU dále stabilizovala svoji pozici jako hlavního exportního trhu pro Ukrajinu (41,5% ukrajinského exportu směřuje do zemí EU) s tím, že více jak 15 000 ukrajinských společností exportuje své výrobky a služby do EU. Největším exportním trhem pro Ukrajinu je v rámci EU Polsko, dále Itálie a Německo. Největším importním partnerem Ukrajiny ze zemí EU je Německo, dále Polsko, Itálie a Francie.

Od 1. ledna 2016 je uplatňována Prohloubená a komplexní dohoda o zóně volného obchodu (DCFTA), která je součástí Asociační dohody. Dohoda má za cíl umožnit propojení obou trhů (na většinu dováženého zboží platí nulové clo), přiblížit ukrajinské standardy těm, které platí v EU, a podpořit diverzifikaci a zvýšení konkurenceschopnosti ukrajinského exportu i ekonomiky jako celku.

V roce 2019 zahájila EU proceduru využití bilaterálního mechanismu k řešení sporů (dle článku 305 Asociační dohody) k otázce zákazu vývozu dřeva z Ukrajiny do EU.

3.3 Poskytování rozvojových fondů a nástrojů EU

Evropská unie poskytuje Ukrajině kromě politické také rozsáhlou finanční pomoc, která má od roku 2014 za cíl nejen stabilizovat makroekonomickou situaci, ale přispět rovněž k nastartování ekonomiky (a především investic) a přispět tak k implementaci reforem. EU se na podporu reformního procesu zavázala vyčlenit až 12,8 mld. EUR. Úvěry a granty jsou ukrajinské straně poskytovány zejména prostřednictvím evropských finančních institucí jako je Evropská investiční banka a Evropská banka pro rekonstrukci a rozvoj.

EU poskytla v letech 2014 a 2015 celkem 1,6 mld. EUR (v rámci MFA I a MFA II). Následně EU schválila finanční pomoc MFA III ve výši 1,8 mld. EUR s tím, že první dvě tranše (každá 600 mil. EUR) byly uvolněny. Třetí tranše ve výši 600 mil. euro z MFA III nicméně nebyla uvolněna a program MFA III byl ukončen v lednu 2018. Finanční prostředky z MFA III postupovaly přímo do státního rozpočtu Ukrajiny a ukrajinská vláda rozhodovala o jejich konkrétním využití. V září 2018 byla podepsána dohoda mezi Ukrajinou a EU o poskytnutí nové makroekonomické pomoci Ukrajině v rozsahu 1 mld. euro. Pomoc je rozdělena do dvou tranší po 500 mil. euro. EK uvolnila Ukrajině první tranši z této pomoci ve výši 500 mil. euro v prosinci 2018. V červnu 2020 byl schválen MMF program SBA pro Ukrajinu (Stand - by Arrangement) ve výši 5 mld. USD s tím, že ještě během června 2020 byla uvolněna první tranše ve výši 2,1 mld. USD. V listopadu 2020 EU uvolnila Ukrajině tranši makroekonomické finanční pomoci ve výši 600 mil. euro s tím, že poskytnuté prostředky by měly být primárně využity ke snižování dopadů pandemie koronaviru. V roce 2021 se předpokládá uvolnění ještě druhé tranše makroekonomické finanční

pomoci EU ve výši 600 mil. euro za definovaných podmínek.

EU podporuje Ukrajinu prostřednictvím Evropského sousedského instrumentu (European Neighbourhood Instrument), tj. jsou realizovány programy na podporu reforem, boje proti korupci, posílení vlády práva apod. Ukrajinská strana má rovněž přístup k různým evropským programům jako je Erasmus+, Horizon 2020 pro výzkum a inovace, The Creative Europe (kultura, kreativita). EU též spolupracuje s Ukrajinou v rámci Východního partnerství. Od roku 2017 se realizuje program (ve výši 50 mil. euro) pro vládou kontrolované části Doněcké a Luhanské oblasti (posílení dobrého vládnutí, decentralizace, ekonomická revitalizace, podpora malých a středních podniků apod.). Prostřednictvím sousedské investiční platformy (Neighbourhood Investment Platform) bylo ukrajinské straně poskytnuto více než 180 mil. euro k podpoře financování rozvoje infrastruktury v dopravě, energetické efektivity, životním prostředí apod.

4 Obchodní a ekonomická spolupráce s ČR

V průběhu let 2016–2017 se v návaznosti na makroekonomickou stabilizaci Ukrajiny aktivizovala činnost celé řady českých společností na ukrajinském trhu. Ukrajina představuje 20. nejvýznamnějšího zahraničně - obchodního partnera ČR. K podpoře rozvoje bilaterální hospodářské spolupráce byla v roce 2017 obnovena činnost Česko-ukrajinské mezivládní komise pro hospodářskou, průmyslovou a vědeckotechnickou spolupráci (MVK). Spolupředsedy MVK jsou ministr průmyslu a obchodu ČR K. Havlíček (za českou stranu) a vicepremiér pro otázky evropské a euroatlantické integrace UA V. Prystajko (za ukrajinskou stranu).

V červnu 2018 se v Praze uskutečnilo 8. zasedání MVK. Na březen 2020 se připravovalo 9. zasedání MVK v Kyjevě, z důvodu pandemie koronaviru bylo však odloženo na pozdější termín.

Významný impulz pro rozvoj bilaterální spolupráce ČR a Ukrajiny představovala oficiální návštěva předsedy vlády ČR A. Babiše na Ukrajině v listopadu 2019. Předsedu vlády doprovázel vicepremiér a ministr průmyslu a obchodu K. Havlíček a devadesát zástupců českých společností v čele s prezidentem Hospodářské komory ČR V. Dlouhým. V rámci návštěvy se uskutečnilo dne 19.11. 2019 Ukrajinsko - české podnikatelské fórum za účasti 300 zástupců českých a ukrajinských společností a institucí. V průběhu roku 2019 se uskutečnilo několik dalších významných akcí k podpoře rozvoje bilaterální hospodářské spolupráce s Ukrajinou, tj. "Teritoriální konference k Ukrajině" v rámci Mezinárodního ekonomického fóra k 10. výročí Východního partnerství (Praha, duben 2019), "Kulatý stůl k Ukrajině k problematice zajištění financování českých projektů na Ukrajině" (Praha, květen 2019), "Business Den Ukrajiny" (Brno, říjen 2019).

Velvyslanectví ČR v Kyjevě organizovalo v roce 2018 celkem 4 projekty na podporu ekonomické diplomacie PROPED, tj. "K prosazování českých potravinářských výrobků na ukrajinském trhu" (březen 2018), "K rozvoji bilaterální spolupráce ČR - Ukrajina v oblasti zdravotnictví" (říjen 2018), "Česko - ukrajinský den obranně - průmyslové spolupráce" (říjen 2018) a "Podnikatelská mise do Dněpropetrovské oblasti" (listopad 2018). V roce 2019 se uskutečnila "Incomingová mise do ČR na Národní výstavu hospodářských zvířat v Brně". Na Ukrajině má své zastoupení a kanceláře více jak 200 českých společností s tím, že mezi úspěšné společnosti na ukrajinském trhu patří mj. Eurocar, dále Škoda JS, ČSA, Brunnthaller - CS, Farmet, Unicorn Systems, Ravak, Hamé, Bioveta, Peterka Partners, Kvazar Plus apod.

V roce 2021 se předpokládá realizace několika projektů PROPED na podporu rozvoje bilaterální hospodářské spolupráce ČR a Ukrajiny. Jedná se o "Podnikatelskou misi do Dněpropetrovské oblasti" (březen 2021 či později s ohledem na pandemickou situaci), "Incomingovou misi do ČR k "chytrým" technologiím" (červen 2021), "Podnikatelskou misi do Zakarpatské oblasti" (říjen 2021) a "Podnikatelskou misi v energetické oblasti na Ukrajinu" (listopad 2021).

4.1 Bilance vzájemné obchodní výměny za posledních 5 let

Vzájemná obchodní výměna mezi ČR a Ukrajinou (2015–2019) (v mld. CZK)

	Export	Import	Obrat	Bilance
2015	15,0	20,6	35,5	-5,6
2016	21,8	19,6	41,4	2,2
2017	28,0	22,7	50,7	5,2
2018	32,9	25,9	58,9	7,0
2019	35,1	28,6	63,7	6,6

V roce 2020 vývoj bilaterální obchodní výměny ČR a Ukrajiny negativně ovlivnila pandemie koronaviru. V období leden - listopad 2020 činil obchodní obrat ČR a Ukrajiny 53,1 mld. Kč, tj. snížil se o 9% v porovnání se stejným obdobím roku 2019.

4.2 10 nejvýznamnějších položek českého vývozu/dovozu

10 nejvýznamnějších položek českého dovozu 2019 leden–prosinec, mil. Kč

Rudy železné koncentráty výpražky kyzové	11490
Izolované dráty, kabely a jiné izolované elektrické vodiče	4214
Rudy titanové koncentráty	843
Výrobky z železa oceli nad 600 mm válc za tepla	658
Plyn zemní a jiné uhlovodíky plynné	560
Tabule, panely, ovládací stoly, pulty, skříně a jiné základny	439
Olej produkty destilace vysokotepečných dehtů	422
Ethylalkohol nenedatur nad 80% destiláty denat	362
Uhlík saze aj formy uhlíku	346
Sedadla (jiná než sedadla č. 9402), též proměnitelná v lůžka, jejich části a součásti	345

Zdroj: MPO

10 nejvýznamnějších položek českého vývozu 2019 leden–prosinec, mil. Kč

Telefonní přístroje(vč.mobilních);ost. přístr.k vysílání,přijímání hlasu,dat	4802
Izolované dráty, kabely a ost. elektrické vodiče	2197
Stroje automat. zprac. dat jednotky snímačů	2086
Plyn zemní a jiné uhlovodíky plynné	1767
Karoserie pro motorová vozidla	1463
Osobní automobily a jiná motorová vozidla	1312
Části, součásti a příslušenství motorových vozidel	1141
Odstředivky přístroje k filtrování čištění	1008
Elektrické transformátory, statické měniče a indukory	798
Elektrická zařízení k vypínání, spínání nebo k ochraně elektrických ob	749

Zdroj: MPO

4.3 Vzájemná výměna v oblasti služeb

Výměna v oblasti služeb Ukrajina–ČR v roce 2019 (v tisících USD) dle Státní služby statistiky UA

Položka	Export	Import	Saldo
Služby	91825,9	59859,6	31966,4
Služby zpracování zboží	28591	-	28591
Opravy a technické služby jinde neuvedené	1362,9	8846,2	-7483,3
Dopravní služby	33030	7503	25527
Služby spojené s cestováním	722,6	8747,4	-8024,9
Stavební služby	456,5	447,5	9

Pojišťovací služby	1374,5	10063,1	-8688,6
Služby spojené s finanční činností	129,3	328,2	-198,9
Poplatky za užívání duševního vlastnictví	70,5	2920,7	-2850,2
Telekom. služby, služby v oblasti počítačů a informační služby	15521,2	9465	6056,3
Podnikatelské služby	10303,7	9799,9	503,8
Služby poskytované soukr. osobami, kulturní a rekreační služby	263,7	186,6	77,1

4.4 České investice v teritoriu: Firmy a joint-ventures ve vzájemném obchodu a v ostatních oblastech ekonomické spolupráce

V návaznosti na dosažení makroekonomické stability ukrajinské ekonomiky (od roku 2016) se aktivizovala činnost celé řady českých společností na Ukrajině s tím, že některé společnosti rozšiřují operace na tomto trhu. V současné době je na Ukrajině více než 200 zastoupení a kanceláří českých společností.

Na Ukrajině je aktivní např. firma MND, která investovala do nákupu plynových ložisek na západě Ukrajiny, Škoda JS, která se dlouhodobě podílí na modernizaci a zvyšování bezpečnosti ukrajinských jaderných elektráren.

Pozitivním příkladem česko-ukrajinské spolupráce je výstavba výzkumného a výrobního komplexu farmaceutické firmy Interchim, jejímž hlavním dodavatelem a autorem inženýrského řešení byla česká firma Block a.s.. V minulosti probíhala také kooperace českých společností Cegelec a Kvazar s ukrajinskou korporací Bohdan v oblasti společné výroby trolejbusů. Samostatné dodávky strojírenských techniky realizují také např. ČKD, Vítkovice, Alta, TOS Varnsdorf, T Machinery, Weiler Holoubkov, Smeral Brno, Kovosvit, Strojírny Čelákovice.

V zemědělství působí na Ukrajině významný holding Agromino (částečně vlastněn českým kapitálem) a další české společnosti jako je společnost Bauer a Brunnthaller (dodávky technologií pro živočišnou výrobu).

V závěru roku 2018 bylo podepsáno několik významných dohod s ukrajinskými partnery, tj. v listopadu 2018 byla zveřejněna investice společností v čele s T Machinery v oblasti těžby uhlí v Luhanské oblasti, v prosinci 2018 se na velvyslanectví v Kyjevě uskutečnila slavnostní ceremonie k několika zakázkám získaných společností NUVIA k modernizaci rozhodujících bezpečnostních systémů jaderných elektráren na Ukrajině a dne 18. prosince 2018 schválila ukrajinská vláda projekt Energetického a průmyslového holdingu - EPH (společnost Nafta) k využití Juzovského naleziště přírodního plynu.

Z dalších firem lze jmenovat firmy Ravak (Příbram – sanitární technika), LECO Instrumente (Plzeň – zařízení pro průmyslové laboratoře), TTC Marconi, Sitel (telekomunikační technika a zařízení), Alstom Power (Brno – průmyslové kotle), Tedom (Třebíč – kogenerační jednotky), PEKM Kabeltechnik (Liberec – výroba automobilových svazků), společnost Tekro (výrobce a dodavatel krmných směsí a vitamínových koncentrátů pro živočišnou výrobu), Ekotechnik Praha (výstavba solárních elektráren), Biotal (zpracování biomasy, výroba pelet), Unicorn Systems (IT), RSJ Investments (energetika), Bioveta (veterinární prostředky), Peterka Partners (právní poradenství).

V roce 2019 vstoupila společnost APS Holding z Prahy na ukrajinský trh špatných úvěrů z nesolventních bank.

Významná je též investice společnosti Eurocar do montážního závodu v Užhorodské oblasti, kde jsou montovány osobní vozidla Škoda pro ukrajinský trh.

České společnosti jako jsou České dráhy, RegioJet a Leo Express jednaly v roce 2019 se státní ukrajinskou železnicí Ukrzaliznycja o možnostech spolupráce při zajištění železniční osobní dopravy mezi ČR a Ukrajinou.

4.5 Smluvní základna mezi oběma státy

Přehled aktuální smluvní základny je k nalezení na stránkách Velvyslanectví ČR na Ukrajině.

4.6 Zahraniční rozvojová spolupráce

Česká republika poskytuje Ukrajině jak humanitární pomoc, tak rozvojovou a transformační spolupráci. Po roce 2014 byly v souvislosti s obnovou a demokratickou transformací Ukrajiny aktivity významně rozšířeny, nejprve usnesením Vlády ČR č. 167/2014, poté č. 401/2017. V rámci obou usnesení bylo v letech 2014–2018 na zvláštní pomoc Ukrajině vyčleněno 85 milionů Kč. Díky další bilaterální spolupráci a zapojení do mezinárodních projektů nakonec celková česká pomoc Ukrajině v letech 2014–2019 dosáhla výše 250 milionů Kč.

Pomoc Ukrajině je směřována do několika prioritních oblastí. Tou hlavní je zejména oblast školství – ČR podporuje rozvoj mechanismů zajišťování kvality vzdělávání, česko-ukrajinskou meziuniverzitní spolupráci či zlepšování materiálních podmínek tzv. přesídlených univerzit. Prostřednictvím malých rozvojových projektů a programu MEDEVAC Ministerstva vnitra ČR pomáhá rozvíjet po materiální i expertní stránce oblast fyzioterapie a ergoterapie. Skrze projekty transformační spolupráce pak ČR podporuje ukrajinskou občanskou společnost; projekty se zaměřovaly zejména na témata boje proti korupci, mediální gramotnosti, ochrany lidských práv či rozvoje místních iniciativ. V souvislosti s konfliktem na východě Ukrajiny ČR financuje např. psychorehabilitační tábory pro děti zasažené válkou, opravy škol či dodávky zdravotnického vybavení pro instituce sídlící v bezprostřední blízkosti tzv. linie kontaktu.

5 Mapa oborových příležitostí - perspektivní položky českého exportu

Mapa oborových příležitostí definuje aktuální příležitosti pro české společnosti na ukrajinském trhu, a to v leteckém průmyslu (výrobní kooperace, výcvik pilotů), dopravě a infrastruktuře (modernizace v dopravě a infrastruktuře, osobní železniční doprava apod.), energetice (energetická efektivnost, modernizace v jaderném průmyslu, těžba energetických surovin apod.), obranném průmyslu (logistika, obrněná technika, komunikační prostředky apod.), strojírenství (výrobní kooperace apod.) vodohospodářství a odpadní průmysl (třídění a zpracování odpadů apod.), zdravotnictví (vybavení zdravotnických zařízení) a v zemědělství a potravinářském průmyslu (zemědělská technika, výrobní zařízení).

5.1 Nejperspektivnější položky pro český export, odvětví pro investice, privatizační a rozvojové projekty

V letech 2000-2007 rostla ekonomika Ukrajiny v průměru o 7% ročně.

V roce 2009 však Ukrajinu, v návaznosti na celosvětovou finanční krizi, zasáhla poměrně silná recese a HDP země se v meziročním srovnání propadl o více než 15 %. Další recese zemi postihla v letech 2014 a 2015 v důsledku ukrajinsko-ruské krize. Od roku 2016 je vykazován mírný ekonomický růst, přičemž v roce 2017 byl zaznamenán růst HDP o 2,5 %, v roce 2018 o 3,3 % a v roce 2019 o 3,2%. V zemi žije 42 mil. obyvatel a HDP na obyvatele dosahuje 3529,4 USD (2019).

Makroekonomické ukazatele

	2015	2016	2017	2018	2019
Růst HDP (%)	-9,8	2,3	2,5	3,3	3,2
HDP/obyv. (USD)	2 135	2 199	3 113	3 095	3 529,4
Míra inflace (%)	48,7	13,9	14,4	10,9	5
Nezaměstnanost (%)	9,1	9,7	9,9	9,1	8,6
Bilance běžného účtu (mld. USD)	-0,3	-3,8	-2,4	-4,5	-4,2
Populace (mil.)	42,6	42,4	42,2	42,2	41,9
Konkurenceschopnost	79/140	85/138	89/135	83/140	
Exportní riziko OECD	7	7	7	7	6 (od února 2020)

Odhad Mezinárodního měnového fondu, Zdroj: MMF, OECD, WEF

EU podepsala s Ukrajinou Asociační dohodu.

V žebříčku konkurenceschopnosti, který sestavuje Světové ekonomické fórum (WEF), se Ukrajina umístila na 83. pozici ze 140 srovnávaných ekonomik. Dle OECD je stupeň exportního rizika pro Ukrajinu na úrovni 6 (od února 2020).

Příležitosti pro český export

Civilní letecký průmysl

Na Ukrajině existuje několik významných leteckých výrobců se zájmem o kooperaci se zahraničními partnery. V polovině října 2016 česká strana zorganizovala v Kyjevě Česko-ukrajinské letecko-průmyslové fórum s cílem vytvoření přímých kontaktů a projednání možností spolupráce, a to včetně výrobní kooperace. Pracovní skupina ČR - Ukrajina pro průmysl v červnu 2019 v Oděse posoudila možnosti spolupráce v leteckém průmyslu na podnikové úrovni a bude se touto spoluprací dále zabývat na dalších zasedáních pracovní skupiny. Nové možnosti

spolupráce existují v oblasti výcviku pilotů.

Dopravní průmysl a infrastruktura

Na ukrajinské straně je zájem o spolupráci s českou stranou při obnovování a modernizaci tramvajové dopravy, např. město Kyjev či Oděsa předpokládají modernizaci části svého tramvajového parku. Příležitosti existují též na trhu osobních vozidel, kde se v letech 2017 a 2018 zvyšovala poptávka. Možnosti spolupráce existují i při modernizaci ukrajinské železnice v návaznosti na zasedání Pracovní skupiny ČR – Ukrajina pro průmysl k železniční dopravě v Kyjevě v září 2018. Příležitostí může být rovněž modernizace silniční infrastruktury. EU předpokládá realizaci několika desítek projektů k integraci ukrajinské silniční a železniční infrastruktury do dopravního systému EU za cca 4,5 mld. euro. Aktuální je též zajištění osobní železniční dopravy mezi ČR a západní Ukrajinou, o čemž jednájí čeští operátoři s ukrajinskou státní železnicí Ukrzaliznicja.

Energetický průmysl

Energetika představuje na Ukrajině významný, strategický sektor. Od července 2019 byla zahájena liberalizace energetického sektoru (trhu s elektřinou apod.) s cílem narovnání cen a odbourání různých dotací. To způsobí růst cen energií, poroste poptávka po systémových řešeních (el. systémy řízení obchodu s elektřinou, vedení statistiky obchodu s elektřinou apod.), po úsporných technologiích apod. Perspektivním pro české společnosti je na Ukrajině též oblast energetické efektivity a navyšování podílu obnovitelných zdrojů energie na celkové energetické výrobě. Příležitostí je modernizace stávající energetické infrastruktury včetně jaderných elektráren. Možnosti pro české společnosti existují též u těžby energetických surovin. V energetickém sektoru bude možné získat financování i od některých mezinárodních finančních institucí jako jsou EIB, EBRD apod.

Obranný průmysl

Odvětví se od roku 2014 postupně konsoliduje s výhledem získání schopnosti plné saturace potřeb ukrajinských ozbrojených sil. Nadále má Ukrajina zájem o unikátní technologie zejména z oblasti pasivních sledovacích systémů, dále o spolupráci v oblasti obrněné techniky a komunikačních prostředků. Vysoká cena bojových aktivit na východě země se nicméně podepisuje na zdrojích obranného rozpočtu a výjimkou nemusí být z ukrajinské strany ani náhlá a rychlá potřeba dodávek určitého typu základní výstroje, zařízení pro logistiku a dalších prostředků. Výše uvedené sektory spolupráce byly potvrzeny též během jednání delegace MO ČR na Ukrajině v říjnu 2018.

Strojírenský průmysl

Strojírenská produkce zůstává tradiční položkou českého vývozu, nicméně na ukrajinském trhu je v současné době snižená úroveň výroby strojírenských a metalurgických závodů. Působí zde však řada výrobců stavebních materiálů, zemědělské techniky, nábytku, elektroniky, jejichž produkce je orientována na odbyt na zahraničních trzích. To představuje příležitosti pro české dodavatele kovoobráběcího zařízení. Roste podíl výrobní kooperace, zejména poskytování služeb ukrajinskými podniky v oboru svařování, mechanického zpracování odlitků a ve výrobě dílčích uzlů.

Vodohospodářský a odpadní průmysl

Jednou z priorit ukrajinské strany je výstavba moderních skládek, závodů na třídění a zpracování odpadu a čističek odpadních vod ve vybraných městech. České společnosti se mohou prosadit spíše jako subdodavatelé technologií pro ukrajinské generální dodavatele. Aktuálně roste poptávka po zařízení k automatizaci výroby. V tomto sektoru existuje též lepší dostupnost financování mj. prostřednictvím mezinárodních finančních institucí (EIB, EBRD apod.) a též z důvodů navýšení místních rozpočtů v rámci decentralizace.

Zdravotnický a farmaceutický průmysl

Celá řada větších ukrajinských nemocnic předpokládá vybudování nových částí nemocnic a jejich vybavení zdravotnickým zařízením a technologiemi. Státní nemocnice nakupují zdravotnické přístroje a materiál prostřednictvím elektronického systému PROZORRO. Soukromé nemocnice jsou pružnější a nakupují často přímo u výrobců. To vytváří nové možnosti pro české společnosti. Tyto společnosti nicméně musí mít na Ukrajině svého zástupce, který se účastní jednání se zástupci nemocnic k nákupu zařízení a materiálů. Tradičně je na ukrajinském trhu poptávka po českých doplňcích stravy pro podporu zdraví a kosmetice.

Zemědělský a potravinářský průmysl

Jedná se o významný a velmi perspektivní sektor ekonomiky se 14% podílem na HDP a s významným exportem (zemědělský export přesahuje 15 mld. USD, tj. 42,5 % z celkového exportu). Nové investice směřují do výroby drůbežího a vepřového masa, do rostlinné výroby, do mlékárenství apod. Dobré exportní příležitosti existují u zařízení potravinářského sektoru, u zemědělské techniky a technologií, u energetického zařízení na biomasu (zejména u zemědělských odpadů), u potravin v oblasti zdravé výživy a různých delikates (sušené maso, sýry). Tyto možnosti jsou nicméně omezeny nízkou kupní silou obyvatelstva, která zůstane v nejbližším období na stávající úrovni. Příležitosti pro české potravinářské výrobky jsou zejména ve větších městech, jako je Kyjev, Oděsa, Dnipro. V návaznosti na poptávku místního zemědělství rozšiřují svoji přítomnost na trhu výrobci zařízení pro obhospodařování půdy a rostlinnou výrobu, chov zvířat a související technologie.

V Nejvyšší radě byl v březnu 2020 schválen zákon ke zrušení moratoria na prodej zemědělské půdy. Jedná se o cca 42 mil. ha půdy. Moratorium bude tak zrušeno od poloviny roku 2021. Otázka prodeje půdy cizincům bude řešena formou referenda. Cizincům bude též

zakázáno získávat do vlastnictví zemědělskou půdu v oblastech blíže jak 50 km od státní hranice Ukrajiny, a to bez ohledu na výsledek referenda. Zrušení moratoria povede k nasměrování investic do nákupu zemědělské půdy a zpomalení investic do dalších segmentů v zemědělství.

Perspektivní sektor	Konkrétní příležitosti
Civilní letecký průmysl	850 (dle číselníku služeb) Služby v oblasti vzdělávání, výukové kurzy, školení
	HS 8802 - Ost. letadla (například vrtulníky, letouny); kosmické lodě
	HS 8803 – Části a součásti výrobků čísel 8801 nebo 8802
	HS 8411 – Proudové motory, turbovrtulové pohony a ost. plyn. turbíny
Energetický průmysl	HS 8402 – Parní kotle zvané „na přehřátou vodu“
	HS 8403 – Kotle k ústřednímu vytápění, jiné než parní kotle
	HS 8406 – Parní turbíny
	HS 8409 – Části a součásti vhodné pro motory pístové
	HS 8410 – Vodní turbíny, vodní kola a jejich regulátory
	HS 8414 – Čerpadla vývěvy vzduchové kompresory aj.
	HS 8416 – Hořáky pro topeniště, mechanická příkládací zařízení, včetně roštů, ap.
	HS 8481 – Kohouty, ventily ap. zařízení pro potrubí, kotle, vany aj.
	HS 8535 – El zařízení k vypínání, spínání nebo k ochraně el. obvodů aj. > 1000 V
	HS 8536 – El zařízení k vypínání, spínání nebo k ochraně el. obvodů aj. < 1000 V
	HS 8537 – Tabule, panely, ovládací stoly, pulty, skříně a základny pro el. ovládání
HS 8541 – Diody, tranzistory ap. polovodičová zařízení	
HS 8544 – Izolované dráty, kabely aj. izolované el. vodiče	
Dopravní průmysl a infrastruktura	491 (dle číselníku služeb) Železniční osobní doprava, přeprava osob po železnici, pronájem vlaků s posádkou pro přepravu cestujících
	HS 8601 – Lokomotivy a malé posunovací, závislé na vnějších zdrojích proudu nebo akumulátorové
	HS 8602 – Ost. lokomotivy a malé posunovací lokomotivy
	HS 8603 – Železniční nebo tramvajové osobní vozy a nákladní vozy s vlastním pohonem
	HS 8703 – Osobní automobily aj. motorová vozidla pro přepravu osob
Vodohospodářství a odpadní průmysl	HS 8419 - Stroje na zpracování materiálů změnou teplot
	HS 3825 – Odpadní produkty chem. prům. aj. komunální odpad.; splašky; odpady příbuz. průmyslu
	HS 8421 – Odstředivky, odstředivé ždímačky; stroje k filtrování, čištění kapalin nebo plynů
Zdravotnický a farmaceutický průmysl	HS 3002 – Antiséra, ostatní krevní složky a imunologické výrobky, očkovací látky ap. výrobky
	HS 3006 – Farmaceutické zboží specifikované
	HS 9018 – Lékařské, zubolékařské nebo zvěrolékařské

	nástroje a přístroje aj.
Zemědělství a potravinářský průmysl	HS 0410 – Jedlé produkty živočišného původu, jinde neuved.
	HS 1106 – Mouka, krupice z luštěnin, manioku ap.
	HS 8430 – Ost. srovnávací, vyrovnávací, škrabací, vrtací aj. stroje; sněhové pluhy a frézy
	HS 8432 – Stroje a přístroje pro zemědělství, zahradnictví a lesnictví ap.
	HS 8433 – Žací nebo mlátící stroje, sekačky na trávu ap.
	HS 8434 – Dojící stroje a mlékařské stroje a zařízení
	HS 8437 – Stroje pro čištění, třídění nebo prosévání semen, zrn aj.
	HS 8438 – Stroje pro přípravu, výrobu potravin nebo nápojů
	HS 8701 – Traktory a tahače
Strojírenský průmysl	HS 8465 – Obráběcí stroje pro opracování dřeva, korku, kostí ap.
	HS 8474 – Stroje na třídění, prosévání, oddělování ap. kamenů, zemin aj. nerostných hmot
Obranný průmysl	HS 8526 – Radiolokační a radiosondážní přístroje, radionavigační a radiové přístroje pro dálkové řízení
	HS 8710 – Tanky a jiná obrněná vozidla, motorová

Příležitosti pro rozvojovou spolupráci

Kategorie vyspělosti země: MDC

Ukrajina vstoupila do režimu DCFTA.

Sektor vzdělávání

Reforma systému vzdělávání je jednou z hlavních rozvojových priorit ukrajinské vlády. Poté, co byla v roce 2014 spuštěna reforma vysokých škol s cílem modernizovat je a internacionalizovat, se po roce 2017 pozornost obrátila zejména k reformě základního a středního vzdělávání a koncepci tzv. nové ukrajinské školy, která má být založena na získávání kompetencí důležitých pro 21. století. Česká republika se v průběhu posledních let, zejména prostřednictvím projektů České rozvojové agentury, vyprofilovala jako významný mezinárodní donor především pro oblast vysokého školství. Aktuální zůstávají témata kvality vysokého i středního vzdělávání, změny systému jeho financování, inkluze či podpora v oblasti odborného a technického vzdělání. Kromě konkrétních projektů ukrajinských institucí podporuje Česká republika výměnu zkušeností mezi českými a ukrajinskými univerzitami.

Sektor zdravotnictví

Vysoko na seznamu priorit ukrajinské vlády i obyvatel leží reforma zdravotnictví. Jejímž cílem je zajistit přechod od systému zdravotní péče postsovětského typu k modernímu systému založenému na západních standardech. V říjnu 2017 parlament schválil zákony, které určují, jaké zdravotnické služby a léky bude platit a garantovat stát, zřizují tzv. Národní zdravotní službu (instituci, která bude tyto státem garantované služby u zdravotnických zařízení objednávat), státní podnik Lékařské nákupy Ukrajiny (organizace pro centralizovaný nákup léků pro Ministerstvo zdravotnictví) a zavádí elektronický systém e-Health. Ze zákonů byla nakonec odstraněna možnost spolufinancování zdravotní péče, tj. zdravotnické služby budou buď plně hrazené státem, nebo plně hrazené pacientem. Pro rok 2020 se Ministerstvo zdravotnictví chce zaměřit zejména na reformu záchranné služby, transplantčního lékařství a obstarávání krve a nakládání s ní. Česká republika na Ukrajině asistuje s reformou fyzioterapie a ergoterapie (včetně vzdělávání), do níž se Česká republika zapojuje zejména prostřednictvím programu Ministerstva vnitra ČR MEDEVAC a malých lokálních projektů Ministerstva zahraničních věcí ČR.

Zdroj dat: Světová banka

V lednu 2018 byl v Nejvyšší radě UA schválen zákon „O privatizaci státního a komunálního majetku“. Zákon definuje klasifikaci objektů pro privatizaci s tím, že při aktivech nad 250 mil. hřiven je daná společnost či objekt zařazen do „velké privatizace“. Seznam objektů určených pro velkou privatizaci schvaluje vláda na základě návrhu Fondu státního majetku UA. „Malou privatizací“ se zabývá Fond státního majetku UA s tím, že prodeje se budou realizovat prostřednictvím elektronických aukcí. Privatizaci komunálního majetku organizují místní Rady. Na Ukrajině je v současné době více než 3000 státních společností. V rámci zrychlení celého procesu privatizace jsou společnosti určené k privatizaci postupně převáděny od jednotlivých státních institucí do Fondu státního majetku, kde je definována jejich hodnota (s pomocí auditorských manažerů). Společnosti s hodnotou do 250 mil. hřiven budou privatizovány prostřednictvím elektronického portálu PROZORRO.

U některých významných a hodnotných závodů bude najat investiční poradce, dořešeny některé zatěžující otázky (soudní spory apod.), proveden marketing a uskutečněn prodej prostřednictvím tendru.

Další oborové příležitosti pro všechny země naleznete v Mapě oborových příležitostí na portálu BusinessInfo.cz (www.businessinfo.cz/mop).

5.2 Kalendář akcí

Kalendář veletrhů na Ukrajině v roce 2020/2021

INTERBUILDEXPO

mezinárodní stavební veletrh, www.buildexpo.kiev.ua

Termín: 4. - 6. 8. 2020

Místo konání: výstaviště International Exhibition Centre, Kyjev, www.iec-expo.com.ua

Pořadatel: Kyjevskij Mižnarodnyj Kontraktovyj Jarmarok, www.kmkya.kiev.ua

Zaměření: stavební materiály, technologie, služby

SIA AutoTechServis

28. mezinárodní specializovaná výstava, www.ats-expo.com.ua

Termín konání: 10. - 12. 8. 2020

Místo konání: výstaviště „International Exhibition Centre“, Kyjev, www.iec-expo.com.ua

Pořadatel: Premier Expo, www.pe.com.ua

Zaměření: osobní, speciální, sportovní auta, náhradní díla, servis

AGRO-2020

32. mezinárodní zemědělský veletrh, agroexpo.in.ua

Termín: 11. - 14. 8. 2020

Místo konání: Národní ExpoCentrum Ukrajiny, www.expocenter.com.ua

Pořadatel: PromFinInvest

Zaměření: zařízení, technologie pro zemědělství

INTERTOOL 2020

21. mezinárodní specializovaný veletrh, www.intertool.kiev.ua

Termín: 18. - 20. 8. 2020

Místo konání: výstaviště International Exhibition Centre, Kyjev, www.iec-expo.com.ua

Pořadatel: PremierExpo, www.pe.com.ua

Zaměření: zahradní nářadí

AQUA-THERM

22. mezinárodní veletrh, www.aqua-therm.kiev.ua

Termín: 18. - 20. 8. 2020

Místo konání: výstaviště „International Exhibition Centre“, Kyjev, www.iec-expo.com.ua

Pořadatel: PremierExpo, www.pe.com.ua

Zaměření: vytápění, vodovodní zařízení, bazény, sanitární keramika

UKRAINE INTERNATIONAL TRAVEL MARKET

27. mezinárodní výstava cestovního ruchu, www.ukraine-itm.com.ua

Termín konání: 1. - 3. 9. 2020

Místo konání: výstaviště „International Exhibition Centre“, Kyjev, www.iec-expo.com.ua

Pořadatel: PremierExpo, www.pe.com.ua

Zaměření: cestovní ruch

UITT

26. mezinárodní veletrh v oblasti cestovního ruchu, www.uitt-kiev.com

Termín: 1. - 3. 9. 2020

Místo konání: výstaviště „International Exhibition Centre“, Kyjev, www.iec-expo.com.ua

Pořadatel: PremierExpo, www.pe.com.ua

Zaměření: cestovní ruch

BEZPEKA/SECURITY

mezinárodní specializovaná výstava bezpečnostních zařízení a systémů, www.bezpeka.ua

Termín konání: 6. – 8. 10. 2020

Místo konání: výstaviště „ExpoPlaza“, Kyjev, www.exoplaza.kiev.ua

Pořadatel: EuroIndex, www.euroindex.ua

Zaměření: bezpečnostní zařízení a systém

ELCOM-UKRAJINA 2020

mezinárodní specializovaná výstava v oblasti elektrotechniky, www.elcom.ua

Termín konání: 6. - 9. 10. 2020

Místo konání: výstaviště KyjevExpoPlaza, Kyjev, www.exoplaza.kiev.ua

Pořadatel: EuroIndex, www.euroindex.ua

Zaměření: energetika, elektrotechnika, úsporné technologie

PUBLIC HEALTH

29. mezinárodní zdravotnická výstava, www.publichealth.com.ua

Termín konání: 7. – 9. 10. 2020

Místo konání: výstaviště „International Exhibition Centre“, Kyjev, www.iec-expo.com.ua

Pořadatel: PremierExpo, www.pe.com.ua

Zaměření: zdravotnictví, zařízení a technologie pro zdravotnictví

ARMS and SECURITY 2020

17. mezinárodní specializovaná výstava, www.iec-expo.com.ua

Termín konání: 13. – 16. 10. 2020

Místo konání: výstaviště „International Exhibition Centre“, Kyjev, www.iec-expo.com.ua

Pořadatel: International Exhibition centre, www.iec-expo.com.ua

Zaměření: vojenská a bezpečnostní technika

AVIASVIT - XXI 2020

12. mezinárodní letecký a kosmický salon, www.iec-expo.com.ua

Termín: 13. – 16. 10.2020

Místo konání: Kiev International Exhibition Center

Pořadatel: IEC

Zaměření: letecký průmysl

WORLD FOOD UKRAINE

mezinárodní specializovaná potravinářská výstava, www.worldfood.com.ua

Termín konání: 3. – 5. 11. 2020

Místo konání: výstaviště „International Exhibition Centre“, Kyjev, www.iec-expo.com.ua

Pořadatel: PremierExpo, www.pe.com.ua

Zaměření: potraviny, zařízení a technologie pro potravinářský průmysl

OILGASEXPO – 2020

5. mezinárodní specializovaná výstava, www.iec-expo.com.ua

Termín konání: 10. – 12. 11. 2020

Místo konání: výstaviště „International Exhibition Centre“, Kyjev, www.iec-expo.com.ua

Pořadatel: International Exhibition Centre, Kyjev, www.iec-expo.com.ua

Zaměření: plynárenství, zpracování nafty, zařízení a technologie

AQUA UKRAINE 2020

18. mezinárodní specializovaná výstava, <https://www.iec-expo.com.ua/en/aquaeng-2020.html>

Termín konání: 10. – 12. 11. 2020

Místo konání: výstaviště „International Exhibition Centre“, Kyjev, www.iec-expo.com.ua

Pořadatel: International Exhibition Centre, Kyjev, www.iec-expo.com.ua

Zaměření: ochrana vodních zdrojů, vodohospodářství, ekologické technologie

INDUSTRIAL FORUM 2020

19. mezinárodní výstava, <https://www.iec-expo.com.ua/en/pfeng-2020.html>

Termín konání: 24. – 27. 11. 2020

Pořadatel: International Exhibition Centre, Kyjev, www.iec-expo.com.ua

Zaměření: průmyslová zařízení a technologie

KIEVBUILD

mezinárodní stavební veletrh, www.kievbuid.com.ua

Termín: 27. - 29. 1. 2021

Místo konání: výstaviště „International Exhibition Centre“, Kyjev, web: www.iec-expo.com.ua

Pořadatel: PremierExpo, www.pe.com.ua

Zaměření: stavební materiály, technologie, služby

Agro Animal Show

mezinárodní zemědělský veletrh, www.animal-show.kiev.ua

Termín konání: termín konání výstavy v roce 2021 bude upřesněn

Místo konání: výstaviště „International Exhibition Centre“, Kyjev, web: www.iec-expo.com.ua

Pořadatel: Kyiv International Contract Fair, www.kmkya.kiev.ua

Zaměření: zařízení a technologie pro zemědělství

Vybraní organizátoři výstav a veletrhů

- International Exhibition Centre, www.iec-expo.com.ua
- Kyiv International Contract Fair, www.kmkya.kiev.ua
- Acco International, <http://acco.ua>
- PremierRexpo, www.pe.com.ua
- EUROINDEX, www.euroindex.ua

Největší kyjevská výstaviště

- International Exhibition Centre, www.iec-expo.com.ua
- KyjevExpoPlaza, www.expoplaza.kiev.ua
- Národní ExpoCentrum Ukrajiny, www.expocenter.com.ua

6 Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu

Ukrajina představuje rozsáhlý a rozmanitý trh, na kterém lze uplatnit širokou škálu výrobků z ČR. Podmínky pro podnikání zahraničních společností na ukrajinském trhu se postupně zlepšují. Významným faktorem pro rozvoj mezinárodní obchodní spolupráce evropských zemí včetně ČR s Ukrajinou představuje od roku 2016 Prohloubená a komplexní dohoda o zóně volného obchodu (DCFTA), která je součástí Asociční dohody.

6.1 Vstup na trh: distribuční a prodejní kanály, využívání místních zástupců, další faktory ovlivňující prodej

Realizační řetězec se obvykle skládá ze třech článků, a to dovozce, distributora a maloobchodu. Někdy odpadá jeden článek (zpravidla distributor), kdy dovozce dodává přímo maloobchodu, pokud odebírá uspokojivé objemy zboží. Často dochází k tomu, že dovozce dodává přímo konečnému zákazníkovi (např. spotřební materiál a surovinu do výrobních podniků).

U zboží s rychlým a středně rychlým obrátem je pro dovozce již téměř nezbytně nutné držet patřičné objemy uvedeného zboží „na skladu“. Současný trh a konkurence diktuje nutnost prodeje zboží již standardně propuštěného do oběhu (po proclení apod.). Na základě uvedených skutečností doporučujeme českým dovozcům vytvářet síť dealerů po celém území Ukrajiny a mít v čele této prodejní struktury českého manažera, který bude řídit celý proces distribuce na Ukrajině. Této praxi se již dříve přizpůsobily větší nadnárodní společnosti, které začaly na Ukrajině systematicky budovat odpovídající distribuční síť.

V případě dodávek technologických celků, strojů a zařízení je výhodnější nechat se zastupovat technicky a obchodně zdatným partnerem, který bude mít zákazníky blíže v dosahu, více porozumí jejich požadavkům a bude schopen operativněji zajistit i záruční a pozáruční servis. V neposlední řadě také obvykle lépe ohlídlá hladký průběh plateb za dodané zboží, nebo služby. Zkušenosti stále potvrzují, že bez využití místních zástupců se na Ukrajinu dá proniknout jen těžce.

6.2 Dovozní podmínky a dokumenty, celní systém, kontrola vývozu, ochrana domácího trhu

Státní politika regulace dovozu zboží na Ukrajinu se odvíjí z principu podpory domácího výrobce. V rámci existující legislativní základny je tato politika úzce spojena s dodržováním závazků mezinárodních finančních organizací (MMF, IBRD, EU), jež jsou zakotveny v memorandech (především z hlediska podmínek poskytování zahraničních úvěrů) o ekonomické politice ukrajinské vlády. Tyto dokumenty určují vládní politiku v oblasti dovozu zboží po dobu přijímání finanční pomoci od výše zmíněných organizací, přičemž rovněž vycházejí ze závazků Ukrajiny vyplývajících z dohod o volném obchodu včetně Dohody o volném obchodu EU - Ukrajina (DCFTA - Deep and Comprehensive Free Trade Agreement). Současně jako člen WTO (od r. 2008) musí Ukrajina dodržovat příslušná pravidla mezinárodního obchodu.

Celní hodnota zboží se stanovuje v souladu s mezinárodními standardy připočítáním ke kontraktní ceně nakupovaného zboží dopravních nákladů mezi hraničním přechodem a místem doručení zboží.

Celní kodex umožňuje:

- právo proclít zboží u kteréhokoliv celního úřadu,
- povinnost proclít zboží do 4 hodin od podání celního prohlášení a doložení požadovaných dokumentů,
- osobní odpovědnost celních úředníků za průtahy v celním řízení,
- možnost podat celní prohlášení ještě před faktickým dovezením zboží na Ukrajinu.

Dovoz zboží na Ukrajinu je převážně zatížen následujícími cly a daněmi:

Dovozní clo. Zboží dovážené na Ukrajinu je obvykle zatíženo dovozním clem, spotřební daní a DPH. Zmíněné odvody nejsou u vybraných položek aplikovány při dočasném dovozu, reexportu a tranzitu zboží. Ukrajina podepsala dohody s některými státy umožňující výjimky z vybraných dovozních sazeb. Některé procedury související s režimem reexportu jsou zvláště obtížné s cílem eliminovat možné zneužití daného režimu.

Ukrajina používá tyto druhy celních sazeb:

- ad valorem – v procentech z celní hodnoty zboží,
- specifické – fixní sazba v EUR za jednotku zboží (litr, kilogram, ks apod.),
- kombinované – ad valorem za podmínky minimální specifické sazby.

Clo na dovážené zboží se obvykle platí v domácí měně a je splatné při proclení zboží. Dovážené zboží určené k investování do společných podniků nepodléhá clu.

Od ledna 2016 je uplatňována **Prohloubená a komplexní dohoda o zóně volného obchodu (DCFTA)**, která je součástí Asociační dohody. Cílem dohody je propojení obou trhů (na většinu dováženého zboží platí nulové clo, u ostatních komodit se počítá se zrušením dovozního cla po uplynutí přechodného období, tj. sazba se bude snižovat postupně v průběhu 3 až 7 let).

Spotřební daň. Do seznamu zboží, podléhajícího spotřební dani spadají především alkohol, tabákové výrobky a osobní automobily.

DPH. Daní z přidané hodnoty ve výši 20 % je zatížena převážná část dováženého zboží. Snižené DPH ve výši 7 % se vztahuje na léky, lékařské pomůcky, zdravotnickou techniku a některé další zboží.

Certifikace. Zvláštní kapitolou je nejvážnější technická překážka dovozu zboží na Ukrajinu, což je certifikace značného množství zbožíových položek. Orgánem, který provádí certifikaci dovážených výrobků je tzv. Ukrmetrteststandard. Jeho činnost by měla být v souladu s mezinárodními normami, především v souladu s Dohodou o technických bariérách v obchodu WTO.

Ze strany mezinárodních organizací je vyvíjen na Ukrajinu tlak vytvářet stejnou úroveň technických požadavků na kvalitu dováženého zboží, jako je tomu ve vztahu k domácím výrobcům. Problém certifikace rovněž souvisí se zatím malou ochotou ukrajinské strany přijímat certifikáty vydávané zahraničními zkušebnami.

Zahraniční certifikáty Ukrajina uznává jenom v mezích mezinárodních smluv, které podepsala, nebo ke kterým se připojila. Certifikát lze vyřídít přímo na výrobce v ČR nebo pro konkrétního dovozce. Pokud se certifikát vyřizuje pro určitého dovozce tak jiný dovozce nemůže použít certifikát pro dovoz stejného zboží. Zahraniční dovozci hodnotí certifikační procedury jako složité, nepřehledné a nepřiměřeně nákladné.

V souladu se zákonem o zahraničně obchodní činnosti nesmí být sanitární a fytosanitární opatření a s tím související procedury uplatňovány s cílem vytváření netarifních bariér na dovoz zboží. Informace o zavádění nových sanitárních a fytosanitárních opatření při dovozu musí odpovídající orgány oficiálně zveřejňovat nejméně šedesát dnů před jejich vstupem v účinnost.

Exportní omezení jsou uplatňována formou vývozních cel, kvót a licencí.

Problematika ochrany domácího výrobce je upravena především Zákonem Ukrajiny ze dne 22. 12. 1998 č. 332-XIV „O zavedení zvláštních opatření týkajících se dovozu na Ukrajinu“. Licence a kvóty mohou být zaváděny v případech stanovených v Zákoně o zahraniční ekonomické činnosti nebo rozhodnutím Kabinetu ministrů, a to např. v případech výrazného zhoršení bilance zahraničního obchodu nebo v případě odvetných opatření na diskriminační omezení ze strany jiných států, a to v souladu s mezinárodními dohodami, které Ukrajina podepisuje, nebo ke kterým se připojuje. Existuje několik druhů dovozních (vývozních) licencí, přičemž na každý druh zboží může být aplikován maximálně jeden druh licence:

- generální
- jednorázová (individuální)

- otevřená (individuální)
- antidumpingová (individuální)
- kompenzační (individuální)
- speciální (individuální)

Kvóty se uplatňují formou stanovení režimu vydávání individuálních licencí. Na Ukrajině existuje následující systém kvót, přičemž na každý druh zboží může být aplikována jenom jedna kvóta:

- globální
- skupinové
- individuální
- antidumpingové
- kompenzační
- speciální

Licence vydává Ministerstvo ekonomického rozvoje a obchodu UA. Licence na převody devizových prostředků mezi subjekty zahraničního obchodu s cílem investování a/nebo úvěrování vydává Národní banka Ukrajiny.

Ukrajinská legislativa považuje při uskutečňování zahraničně obchodních operací za nekalou konkurenci zejména:

- uskutečňování dumpingových dovozů, proti nimž se zavádějí antidumpingová opatření,
- uskutečňování subvencovaných dovozů, proti nimž se zavádějí vyrovnávací (kompenzační) opatření,
- uskutečňování jiných operací, jež se mohou považovat za formy nekalé konkurence.

Podle výsledků antidumpingového, antisubvenčního případně speciálního šetření jsou přijímána odpovídající řešení o zavedení antidumpingových, vyrovnávacích, případně speciálních opatření, proti kterým je možné se odvolat zpravidla v měsíční lhůtě od okamžiku zavedení odpovídajícího opatření.

K netarifním opatřením lze zařadit zákaz vývozu dřeva z Ukrajiny (opatření je v rozporu se závazky v rámci DCFTA).

Upozornění: Zvláštností pro obchodování s ukrajinskými partnery je nutnost dodat zboží do 180 dnů ode dne úhrady zálohy, resp. zaplatit zboží do 180 dnů ode dne dodání - při nedodržení se uplatňuje sankce pro ukrajinského rezidenta, u nerezidenta v některých případech zařazení na sankční seznam.

6.3 Podmínky pro zřízení kanceláře, reprezentace, společného podniku

Zahraniční subjekty vyvíjejí svoji činnost na Ukrajině nejčastěji prostřednictvím akciových společností, společností s ručením omezeným a zahraničních zastoupení (bez právní subjektivity).

Legislativa rozlišuje tzv. „veřejné akciové společnosti“ (akcie veřejně obchodovatelné) a „soukromé akciové společnosti“ (akcie nejsou veřejně obchodovatelné). Minimální základní kapitál u obou druhů akciových společností od 1. 1. 2020 do 31. 12. 2020 činí 1250 násobek minimální mzdy, tj. cca 5,9 mil. UAH (cca 210 700 EUR dle aktuálního směnného kurzu). Minimální základní kapitál společnosti s ručením omezeným není stanoven.

Zastoupení (bez právní subjektivity na území Ukrajiny) zahraničních firem se registrují při Ministerstvu ekonomického rozvoje a obchodu UA po předložení nezbytné dokumentace (žádost, oficiální překlady registračních dokladů a stanov mateřské firmy, oficiální překlad potvrzení domácí banky o klientském vztahu s mateřskou firmou, výroční zpráva atd.) a po zaplacení příslušného správního poplatku. Následně po registraci má zahraniční zastoupení za povinnost registrovat se u místního státního daňového úřadu, státní celní služby, fondů sociálních a zdravotních plateb (kvůli odvodům za místní zaměstnance).

Podle záměru vlády a výnosu prezidenta mají fungovat registrace společností nebo zastoupení na základě principu „jediného okna“ (tj.

registrace na jednom místě), avšak zatím v praxi tato „jediná okna“ vždy nefungují, popř. fungují pouze částečně. Taktéž je zákonem zavedena možnost elektronické registrace, v praxi však z technických důvodů obvykle nefunguje.

Nehledě na deklarovanou podporu zahraničních investorů s cílem rozvoje domácí výroby dochází poměrně často k problémům, jež jsou převážně odrazem rozdílného chápání podstaty a cíle investování. V případech, kdy se zahraniční investor nedostatečně seznámí se všemi skutečnostmi souvisejícími s finančním a majetkovým stavem podniku, do kterého má záměr investovat, se může stát, že se jeho investice rozplyne v pokrytí výdajů, které nesouvisí se záměrem rozvoje výroby (např. řešení staré zadluženosti, udržování nepotřebné infrastruktury apod.).

K uvedeným nedorozuměním dochází hlavně v případě vytváření společných podniků vstupem zahraničního investora do již existujícího ukrajinského podniku. Špatné zkušenosti učinili čeští investoři také s úrovní ochrany minoritních akcionářů. Nejdůležitější roli v každém investičním procesu hraje lidský faktor a dokonalá obeznámenost investora se všemi okolnostmi případu.

Ukrajinská vláda, a to i na regionální úrovni, si uvědomuje problémy v této oblasti a proto deklaruje svoje odhodlání podporovat aktivity zahraničních investorů.

6.4 Požadavky na propagaci, marketing, reklamu (využití HSP), významné veletrhy a výstavy v teritoriu

Podle vynaložených finančních prostředků sice zaujímá dominantní postavení televizní reklama (50 %), ale její podíl každým rokem klesá ve prospěch internetové reklamy, kam v roce 2019 bylo směřováno 25 % všech marketingových prostředků komerčních podniků. Podíl tzv. segmentu Out of Home Media činí cca 14 %, zbytek je vynakládán na reklamu v tisku a rozhlase.

Při záměru uskutečňování propagačních a reklamních akcí je možné využít služeb řady reklamních agentur, několika televizních a rozhlasových společností a rovněž značného množství periodik vydávaných na Ukrajině.

Mezi významné veletrhy na Ukrajině lze zařadit letecký veletrh AVIASVIT - XXI, zemědělský veletrh Agro Animal Show, veletrh vojenské a bezpečnostní techniky ARMS and SECURITY apod. Přehled veletrhů je v kapitole 5.2.

6.5 Problematika ochrany duševního vlastnictví

Problematika ochrany duševního vlastnictví nabyla na Ukrajině v poslední době větší důležitosti zejména s ohledem na vstup do WTO a podepsání Dohody o partnerství a spolupráci s EU.

6.6 Trh veřejných zakázek

V souladu s platnou ukrajinskou legislativou mají státní řídicí orgány a místní (regionální) rady národních poslanců právo zadávat (na soutěžním základě) subjektům zahraničního obchodu zakázky na výrobu, dovoz a vývoz požadovaného zboží. Zahraniční hospodářské subjekty mají v případě výběrového řízení (veřejné soutěže) na zadání státní zakázky v souladu se zákonem o zahraničně ekonomické činnosti stejná práva a povinnosti jako domácí subjekty.

Aktuální zákon o zadávání veřejných zakázek č. 1197-VII byl schválen ukrajinským parlamentem dne 10. dubna 2014 a je platný od 20. dubna 2014. Za koordinaci vyhlášení výběrových řízení je zodpovědné Ministerstvo ekonomického rozvoje a obchodu Ukrajiny. Informace o státních zakázkách lze nalézt například na webových stránkách <https://tender.me.gov.ua>. Od dubna 2016 funguje rovněž projekt elektronického zadávání veřejných zakázek ProZorro, který má za cíl zlepšit transparentnost v této oblasti a který mají povinnost využívat veškeré státní instituce: prozorro.gov.ua.

6.7 Způsoby řešení obchodních sporů, rizika místního trhu a investování v teritoriu, obvyklé platební podmínky, platební morálka

Kromě řešení sporů před ukrajinskými soudy mohou být obchodní spory na Ukrajině rozhodovány arbitrážním (rozhodčím) soudem při Obchodně průmyslové komoře Ukrajiny, jež se nachází v každém oblastním městě. V případě předložení sporu rozhodčímu (arbitrážnímu soudu) musí smlouva, na jejímž základě je žaloba podána, obsahovat odpovídající rozhodčí doložku. Obchodní partneři, pocházející z různých států, se samozřejmě mohou dohodnout, že jejich spory bude rozhodovat zahraniční arbitrážní (rozhodčí soud) nebo soud jiného státu.

V posledních 3 letech je ukrajinská ekonomika makroekonomicky stabilizována. V roce 2019 vzrostlo HDP Ukrajiny o 3,2 %. V hodnocení Světové banky "Doing Business 2020" zaujala 64. místo mezi 190 hodnocenými zeměmi. Karanténní omezení, která musela letos podniknout Ukrajina v souvislosti s epidemií koronaviru COVID-19, způsobí dle předběžných prognóz MMF pokles HDP země v roce 2020 o 7,7 %.

Postupně se zlepšuje podnikatelské prostředí. K řešení sporů jednotlivých společností se státními institucemi slouží Business Ombudsman (poradní instituce vlády Ukrajiny), který již řešil více jak 1500 případů. V jednotlivých oblastech Ukrajiny jsou zřízeny protiraiderské štáby. Počátkem roku 2019 přistoupila ukrajinská strana k významnému uvolnění restrikcí u nakládání se zahraniční měnou. Dne 7. února 2019 vstoupil v platnost nový zákon o měně (Currency Law), který nahradil více jak 20 omezujících zastaralých pravidel vůči občanům a právnickým osobám při nakládání se zahraniční měnou. Nový zákon o měně a revidovaná pravidla Národní banky Ukrajiny mj. povolují repatriaci zisku z Ukrajiny v objemu 7 mil. euro měsíčně. Od právnických osob není již vžadováno zálohově složit odpovídající částku v hřivnách při nákupu zahraniční měny. Dne 19. června 2019 zrušila Národní banka Ukrajiny svým nařízením povinný prodej 30 % získané zahraniční měny z exportních operací. Dále se uvolňují limity na transfery z Ukrajiny bez otevření účtu na 150 tisíc hřiven ročně z původních 15 tisíc hřiven. Z dalších opatření lze uvést odstranění omezení na předčasné uhrazení zahraničních dluhů či odstranění omezení úrovně úroků při zajišťování zahraničních půjček. Právnické osoby mohou transferovat do 2 mil. euro své vlastní měny s cílem jejich uložení v zahraničí.

K řešení sporů českých společností se státními institucemi na ukrajinském trhu může být využit i mechanismus Česko - ukrajinské mezivládní komise k hospodářské, průmyslové a vědeckotechnické spolupráci (MVK). V létě 2018 se v Praze uskutečnilo 8. zasedání MVK ČR - Ukrajina. Na březen 2020 se připravovalo 9. zasedání MVK v Kyjevě, z důvodu pandemie koronaviru bylo odloženo na pozdější termín.

6.8 Místní zvyklosti důležité pro obchodní kontakty, úřední a používaný jazyk(y), státní svátky, pracovní a prodejní doba

Podnikatelské ani právní, účetní, daňové atp. prostředí na trhu Ukrajiny není zdaleka ideální, nicméně postupně dochází k jeho zlepšení (např. byl přijat zákon zaměřený na celkové posílení majetkových práv na Ukrajině a proti nelegálním nepřátelským převzetím majetků a businessů, byl zřízen institut Business Ombudsman k řešení sporů společností se státními institucemi apod.).

Řada administrativních procedur je vnímána českými a jinými zahraničními subjekty jako více byrokratická, při schvalovacích řízeních je třeba více podpisů a razítek, než jsou zvyklí podnikatelé v ČR, a to navzdory některým opatřením ukrajinské vlády na deregulaci příslušných procesů. Např. texty ukrajinských zákonů a státních usnesení jsou veřejně dostupné zpravidla jenom v ukrajinské jazykové verzi (viz www.rada.gov.ua), což dělá zřejmě potíže všem zahraničním podnikatelům již v počáteční fázi svého zájmu o trh Ukrajiny.

Od konce ledna r. 2011 byl zveřejněn obchodní rejstřík ukrajinských subjektů podnikání na webové stránce (funguje ale pouze ukrajinská jazyková verze), kde však najdeme omezený seznam údajů o podniku:

- 1 identifikační kód
- 1 plný název společnosti
- 1 poštovní adresa (která však často neodpovídá skutečnému sídlu společnosti)
- 1 jméno ředitele
- 1 číslo telefonu (není uvedeno u všech podniků)
- 1 datum posledních registračních změn
- 1 současný stav společnosti (jestli není pozastavena činnost)

Na Ukrajině platí ve zvýšené míře tvrzení, „kdo je vidět, prodává“, ať je to již oblast výstav a veletrhů, tak také oblast reklamy. Proto je užitečné více vidět české společnosti na výstavách, vedle svých německých, polských, rakouských, italských kolegů.

Je zřejmé, že nestačí pouze realizovat jednu individuální prezentaci, ale s trhem Ukrajiny a vůbec se všemi pro firmu zajímavými teritorii je třeba pracovat systematicky a připravovat se na vstup do tohoto teritoria. Při jednotlivých fázích jednání by měla být samozřejmostí připravenost firem komunikovat a prezentovat se v ukrajinském nebo ruském jazyce, jiné světové jazyky, např. angličtina fungují převážně a pouze v moderních oborech (IT, bankovníctví, média atp.) a obecně u ukrajinských firem většinou pouze na úrovni managementu. Doporučujeme nechat předem přeložit propagační a technické materiály, webové stránky do ruštiny a ještě lépe do ukrajinštiny. Při vstupu na ukrajinský trh se vyplatí využít služeb místního partnera nebo zástupce se znalostmi problematiky vaší produkce, který vás dokáže zastupovat ve veřejných řízeních a má přehled o celém segmentu trhu.

Při prvním kontraktu doporučujeme jako vhodný platební nástroj platbu předem, akreditiv, po získání důvěry v partnera vždy lze platební podmínky změkčit. Obchodně lze na Ukrajině jednat po celý rok, s výjimkou konce roku, poté celé první poloviny ledna kalendářního roku (pravoslavné svátky) a květnových svátků (1.-10. května), kdy Ukrajinci slučují dovolenou se státními svátky. Období letních dovolených začíná stejně jako školní prázdniny již začátkem června a kulminuje v červenci a srpnu.

U ukrajinských partnerů je třeba počítat s nedochvilností. Délka případného zpoždění se zpravidla pohybuje v rámci 10-20 minut. Zpoždění je často odůvodňováno dopravními těžkostmi apod.

Nejlépe se navazují osobní kontakty při neformálních jednáních za stolem. Pracovní oběd v délce přibližně dvou hodin začíná obvykle mezi 13.00 až 15.00 hod., pracovní večere začíná obvykle v 19.00 hod.

Při vstupu na ukrajinský trh lze využít asistence některé z českých právních společností, které se na ukrajinský trh specializují (např. společnost Peterka and Partners).

Státní svátky

- 1 1. leden: Nový rok
- 1 7. ledna : Vánoční svátky
- 1 8. březen: Mezinárodní den žen
- 1 duben (termín se každoročně mění): Velikonoce
- 1 1. květen: Svátek práce
- 1 9. květen: Den vítězství
- 1 28. červen: Den ústavy Ukrajiny
- 1 24. srpen: Den nezávislosti Ukrajiny
- 1 14. října: Den obránců Ukrajiny

Ukrajina má rovněž řadu církevních svátků. Je pevným pravidlem, že pokud některý ze svátků připadá na víkend, je volno kompenzováno zpravidla v nejbližších pracovních dnech.

Obvyklá pracovní doba

- 1 od 9:00 do 18:00 hodin s hodinovou přestávkou na oběd, zpravidla mezi 13:00 až 14:00 hod.

Obvyklá prodejní doba

- 1 od 9:00 do 20:00, resp. non-stop potravin.

6.9 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria (oblasti se zvýšeným rizikem pro cizince)

Upozorňujeme, že níže uvedené informace jsou obecného charakteru a mohou být dočasně pozměněny opatřeními zavedenými v důsledku pandemie onemocnění COVID-19. Proto je v letošním roce nezbytné tyto informace vždy porovnávat s aktuálními informacemi uvedenými na webových stránkách zastupitelských úřadů České republiky v Ukrajině, kde jsou všechny relevantní texty průběžně aktualizovány, tak jak se omezující opatření kontinuálně mění v závislosti na vývoji epidemiologické situace v Ukrajině.

Při cestě na Ukrajinu musí mít cestující u sebe platný pas, platnost pasu musí pokrývat celou dobu předpokládaného pobytu na Ukrajině. Platný pas je vyžadován i v případě pobytu v tranzitním prostoru mezinárodního letiště. Ukrajina zrušila vízovou povinnost pro občany ČR bez

časového omezení. Toto opatření umožňuje vstup a pobyt na území Ukrajiny bez víza v délce maximálně 90 dnů během jakéhokoliv 180 denního období. Při pasové kontrole mohou být občané ČR (s výjimkou držitelů diplomatických a služebních pasů, členů oficiálních delegací apod.) vyzváni k odevzdání otisků prstů. V případě pobytu za účelem zaměstnání, trvalého pobytu, sloučení rodiny, studia nebo pobytu převyšujícím 90 dnů je nutno požádat o příslušné vízum. Doporučujeme občanům ČR, aby při přechodu hranic Ukrajiny požadovali od ukrajinských pohraničních orgánů vyznačení přechodového razítka s datem přechodu hranic Ukrajiny. V případě pobytu na území Ukrajiny do 90 dnů se není nutno registrovat k pobytu u příslušných ukrajinských orgánů.

Na webu Státní pohraniční služby Ukrajiny se lze prostřednictvím kamer podívat na aktuální situaci na jednotlivých hraničních přechodech.

V případě cesty motorovým vozidlem je nutné, aby řidič vlastnil řidičský průkaz (ukrajinské orgány nemusí vždy akceptovat české řidičské průkazy) a technický průkaz. Vyžadována je i tzv. zelená karta. V případě cesty automobilem naléhavě upozorňujeme, že na hranicích, ale i ve vnitrozemí, je třeba prokazovat vlastnický vztah k automobilu. Jestliže se jedná o vozidlo zapůjčené či služební (tj. v malém technickém průkaze od vozidla je napsáno jiné než řidičovo jméno), je nutné celním orgánům, resp. dopravní policii (DAI), předložit notářsky ověřenou plnou moc k užívání vozidla s úředním překladem do ukrajinštiny, příp. jiný dokument opravňující řidiče k užívání vozidla.

Ukrajinské pohraniční orgány mohou vyžadovat doklad o dostatečných finančních prostředcích pro pobyt v zemi. Jejich množství však není pevně dáno, protože závisí jednak na aktuální podobě životního minima, jehož v ýše se i několikrát do roka mění, jednak na kurzu ukrajinské hřivny k volně směnitelným měnám, jež také podléhá výkyvům, a jednak i na tom, do jaké míry je pobyt cizince hrazen třetí osobou či předem zaplacen (např. přes cestovní kancelář). Podrobnější informaci v tomto ohledu lze nalézt na webových stránkách Velvyslanectví České republiky na Ukrajině, v sekci „Víza a konzulární informace“, v kapitole „Cestujeme na Ukrajinu“.

Pro Krym a Sevastopol, dále území Doněcké a Luhanské oblasti, která nejsou pod kontrolou ukrajinských orgánů a také Marmarošský masiv na ukrajinsko-rumunské hranici platí zvláštní režimy vstupu:

MZV ČR důrazně nedoporučuje občanům ČR cestovat do Autonomní republiky Krym a města Sevastopolu. Ukrajinská strana povoluje průjezd cizincům mezi dočasně okupovaným územím Krymu a zbytkem Ukrajiny přes k tomu zřízená kontrolní stanoviště pouze na základě speciálního povolení.

Upozorňujeme rovněž na skutečnost, že organizované turistické cesty na Krym a do Sevastopolu podléhají platným, právně závazným restriktivním opatřením EU přijatým v reakci na protiprávní anexi Krymu a Sevastopolu Ruskou federací. Tato opatření (mj. nařízení Rady EU č. 1351/2014 a další) se vztahují na občany EU a společnosti usazené v EU a zahrnují zákaz poskytování služeb v oblasti cestovního ruchu, dovozu zboží, obchodu či investic. Fyzické nebo právnické osoby, které nebudou tato nařízení dodržovat, se vystavují možnosti postihu.

Cizinci, kteří poruší platné právní předpisy pro vstup na dočasně okupované území Ukrajiny a jeho opuštění, nesou správní, případně i trestněprávní odpovědnost a hrozí jim uložení pokuty, zákazu vstupu na území Ukrajiny či trestu odnětí svobody.

Podrobnější informaci v tomto ohledu lze nalézt na webových stránkách Velvyslanectví České republiky na Ukrajině, v sekci „Víza a konzulární informace“, v kapitole „Cestujeme na Ukrajinu“.

MZV ČR důrazně doporučuje občanům České republiky necestovat do Doněcké a Luhanské oblasti Ukrajiny, obzvláště pak do míst, která se nacházejí v blízkosti tzv. linie dotyku, kde stále dochází k nepravdělným ozbrojeným střetům.

České občany, kteří musí uvedené oblasti z humanitárních či jiných závažných důvodů navštívit, MZV ČR vyzývá k maximální možné obezřetnosti. MZV ČR dále upozorňuje, že cizinci, pobývající v Doněcké a Luhanské oblasti Ukrajiny na územích, která nejsou pod kontrolou ukrajinských orgánů, se vystavují riziku zadržení, odebrání cestovních dokladů či osobního majetku, případně i újmy na zdraví. Je absolutně zakázáno vstupovat na území či opouštět území, jež nejsou pod kontrolou ukrajinských orgánů, bez vyřízeného speciálního povolení a jinudy než přes stanoviště, jež pro tento účel zřídily ukrajinské instituce. MZV ČR zároveň upozorňuje, že má jen velmi omezené možnosti poskytovat českým občanům na územích Doněcké a Luhanské oblasti, která nejsou pod kontrolou ukrajinských orgánů, pomoc v nouzi (byť by se jednalo o legální pobyt českého občana na těchto územích, tedy pobyt se souhlasem ukrajinských orgánů). Podrobnou informaci o obecných pravidlech, která platí pro vstup/ na opuštění území nekontrovaných ukrajinskými orgány, naleznete na webové stránce Velvyslanectví České republiky v Kyjevě.

Pro návštěvu Marmarošského masivu (Rachivské hory, Huculské Alpy) je nutné vyřídit si předem speciální, dočasné povolení. Povolení pro vstup do oblasti Marmarošského masivu se zpravidla vydává za podmínky, že účastníci disponují GPS navigací, mapami a detailně naplánovaným itinerářem své cesty. Pobyt v Karpatské biosférické přírodní rezervaci, kam náleží i Marmarošský hřeben, je placený. Podrobnější informaci v tomto ohledu lze nalézt na webových stránkách Generálního konzulátu ve Lvově v sekci „Víza a konzulární informace“.

v kapitole „Informace pro občany ČR“.

Zároveň pro celé území Ukrajiny platí stav vysoké bdělosti a zvláštní ochrany pro zajištění bezpečnosti strategických objektů.

MZV ČR obecně doporučuje vyhýbat se místům s velkou koncentrací osob a vyzývá k neúčasti v demonstracích a pochodech.

MZV ČR doporučuje cestovatelům registrovat se před případnou cestou na Ukrajinu v databázi cestovatelů DROZD na webu <http://drozd.mzv.cz>.

Bezpodmínečně je dodržování všeobecných bezpečnostních pravidel pro cestování - nenechávat nic bez dozoru v kabině vozidla, zejména osobní doklady a doklady od auta, osobní doklady nenosit v otevřených kapsách či taškách, neprezentovat u čerpadel, směnárén a pokladen obchodů svou plnou peněženku či zbytečně upozorňovat na svůj zahraniční původ, nedávat osobní doklady do zástavy a při problémech okamžitě kontaktovat nouzovou linku Velvyslanectví ČR v Kyjevě nebo Generálního konzulátu ve Lvově. Kvalita silnic na Ukrajině (kvalita povrchu i značení) je obecně nižší než ve střední Evropě.

Bez celní deklarace lze v hotovosti převážet oběma směry valutu v ekvivalentu částky 10 000 eur. Vývoz a dovoz valuty v částce převyšující ekvivalent 10 000 eur musí být celně deklarován, přičemž na částku nad 10 000 eur musí být předloženo písemné potvrzení bankovního úřadu o výběru hotovosti z bankovního účtu.

Celní předpisy stanoví, že od cla jsou osvobozeny drahé kovy, cennosti a zboží, jejichž celková hodnota nepřesahuje 1 000 eur (na letištích) nebo 500 eur (pozemní či námořní hranice) a jehož váha nepřekračuje 50 kg. Dále jsou od cla osvobozeny věci osobní potřeby, např. mobilní telefony (maximálně 2 ks/os), kamery, oblečení a notebooky (maximálně 2 ks/os). Na osobu lze vézt potraviny pro vlastní potřebu v jednom balení nepřekračující hodnotu 200 eur a váhu 2 kg. Na osobu starší 18 let je povolen dovoz 1 litru tvrdého alkoholu plus 2 litrů vína plus 5 litrů piva a 200 cigaret nebo 50 doutníků nebo 250 g šňupacího tabáku (celková hmotnost tabákových výrobků nesmí přesáhnout 250 g). Z domácího zvířectva je povolena přeprava 3 savců, 6 ptáků a 20 ryb s náležitou veterinární dokumentací. Léky mohou být pouze pro vlastní potřebu a nepřekračující množství potřebné na předpokládanou délku léčby, přičemž se může vyžadovat lékařský recept.

Při vývozu zboží z Ukrajiny do Evropské unie je však nutné počítat s výrazně odlišnými předpisy členských zemí EU (zejména v množství cigaret, alkoholu a automobilových paliv). V této souvislosti se zmiňuje, že vedle paliva v nádrži automobilu lze vyvézt z území Ukrajiny maximálně dalších 10 litrů v kanystrech.

Je zakázáno importovat na Ukrajinu výbušniny, jedovaté či jinak škodlivé látky, radioaktivní materiály, narkotika a psychotropní látky, jakékoliv materiály, jež propagují válku, násilí, pornografii, rasovou, etnickou či náboženskou nesnášenlivost či vyzývají k násilnému svržení ústavního systému Ukrajiny.

Dovoz zbraní a obranných prostředků (střelné zbraně, nože s čepelí delší než 15 cm, teleskopické obušky apod.) podléhá povolení, a toto se týká i obranných sprejů. Na základě praktických zkušeností se však doporučuje vůbec se zdržet dovozu a vývozu těchto položek. Dále se doporučuje nevyvážet umělecké předměty a další věci, u nichž není možné prokázat jejich původ.

Řidiči nákladní dopravy musí dbát na úplnost průvodních dokladů k přepravovanému zboží. Je nepřípustné, aby se u dopravců vyskytovalo více faktur s různými cenami na jedno zboží nebo docházelo k rozdílu mezi skutečnou a deklarovanou váhou zboží. Takové nedostatky mají soudní pokračování s konfiskací zboží a dopravního prostředku.

Povinná výměna valut se nevyžaduje. V teritoriu existuje široká síť směnárén. Směna se provádí zpravidla bez manipulačního poplatku, podmínkou je předložení platného cestovního dokladu. Nejlépe je na Ukrajinu cestovat s EUR nebo USD v menších bankovkách (mimo mince - ty na Ukrajině nikdo nesměňuje). U USD jsou ve směnárnách požadovány málo opotřebované bankovky (např. stodolarové bankovky ne starší než emise z roku 1993). Výměnu peněz silně doporučujeme zásadně uskutečňovat pouze v bankách nebo ve směnárnách.

Úroveň poskytovaných služeb má na Ukrajině stoupající tendenci, avšak zejména mimo městské aglomerace mnohdy nedosahují požadovaného standardu. To se týká zejména hotelů, restaurací, zábavních středisek, autoservisů, veřejných či restauračních WC apod.

Cena kvalitního Naturalu 95 se pohybuje kolem 25 UAH/litr a motorové nafty kolem 24 UAH/litr. Hustota sítě čerpacích stanic se zvýšila a na hlavních silnicích a ve velkých městech se nachází dostatečné množství těchto stanic na standardní evropské úrovni.

Občanům ČR je poskytována lékařská péče za úplat, avšak upozorňujeme na odlišnou kvalitu v porovnání s ČR. Existují zde i soukromé ordinace, především stomatologické, kde je ošetření na vyšší úrovni s odpovídajícími cenami. Občané ČR by se před cestou na Ukrajinu měli pojistit. České pojišťovny, které jsou členy mezinárodní asociace CORIS, by měly být pro pojištění nejvhodnější, protože mají partnery i na Ukrajině. Ošetření je možné zajistit ve státních a soukromých ordinacích. S ohledem na následky černobylské havárie je třeba dbát na osobní hygienu a raději nekupovat syrové potraviny (mléko, maso, máslo a tvaroh) u soukromníků, zvláště pak pouličních prodáváčů.

Důležitá telefonní čísla

požárníci: 101

milice: 102

první pomoc: 103

tísňové číslo: 112

Kancelář ČSA v Kyjevě – tel.: +380 44 288 10 60, fax: +380 44 288 10 64, e-mail: sales.iev@czechairlines.com

odtahová služba: 559 78 65

6.10 Podmínky pro zaměstnávání občanů z ČR

V souladu s platnými ukrajinskými zákony (Zákon o zaměstnanosti obyvatelstva č. 5067-VI ve znění ze dne 31. 8. 2018) musí zaměstnavatel, který chce zaměstnat cizince na Ukrajině, absolvovat stanovenou proceduru registrace a získání odpovídajících povolení. Pracovní povolení k zaměstnávání cizinců vydává Státní služba zaměstnanosti při Ministerstvu sociální politiky Ukrajiny, pokud tuto otázku jinak neupravují platné mezinárodní dohody. Povolení se vydává na konkrétní termín (většinou na 1 rok nebo na termín platnosti pracovní smlouvy, ne déle však než na 3 roky, a to pro zvláštní kategorie cizinců) a na určitou funkci. Po ukončení platnosti povolení v případě potvrzení odůvodnění lze ho dále obnovovat. Platnost může být prodloužena za podmínky, že zaměstnavatel předloží příslušnému orgánu odpovídající žádost před ukončením platnosti původního povolení. Cizinec může pracovat na několika pozicích u jednoho nebo několika (dva a více) zaměstnanců za podmínky získání povolení pro každou funkci. Pro vysoce placené odborníky existuje možnost vedlejšího pracovního poměru bez získávání zvláštního povolení, jestli termín platnosti pracovní smlouvy na vedlejší povolání nepřekračuje termín platnosti povolení na hlavním pracovišti. Rozhodnutí o vydání pracovního povolení se přijímá na základě odůvodněné žádosti zaměstnavatele, ke které se kromě dokumentů týkajících se konkrétního zaměstnance cizince (kopie pasu, osobní údaje, fotografie) přikládá zejména i kopie návrhu pracovní smlouvy a dokument potvrzující zaplacení poplatku za přijetí žádosti.

Povolení se vydává v průběhu 7 pracovních dnů od okamžiku podání žádosti včetně všech dokumentů. V případě prodloužení nebo vnesení změn do povolení - během 3 pracovních dnů.

Poplatek za povolení, která se vydávají na termín:

- 1 od 1 do 3 let činí šestnásobek životního minima pro práceschopné občane, stanoveného k 1. lednu kalendářního roku, v jehož průběhu zaměstnavatel podává doklady;
- 1 od 6 měsíců do 1 roku - čtyřnásobek životního minima;
- 1 do 6 měsíců – dvojnásobek životního minima.

(Stavem k 1. 1. 2019 životní minimum činí 1921 UAH) (cca 65 EUR).

O pracovní povolení není třeba žádat, pokud má cizinec dlouhodobý (trvalý) pobyt na Ukrajině; získal status uprchlíka dle ukrajinské legislativy; je zástupcem zahraniční mořské nebo říční flotily; je pracovníkem zahraničních sdělovacích prostředků, akreditovaných pro práci na Ukrajině aj. Cizinec, jenž je zaměstnán bez pracovního povolení, může být okamžitě vyhoštěn z Ukrajiny a zaměstnavateli mohou být uloženy sankce v podobě pokut.

6.11 Podmínky využívání místní zdravotní péče českými občany a občany EU

Mezi ČR a Ukrajinou není uzavřena žádná smlouva v oblasti zdravotního zabezpečení a z tohoto důvodu je občanům ČR na Ukrajině poskytována zdravotní péče za úplat (tuto roli často plní kvalitní soukromá zdravotnická zařízení). Je nutné zdůraznit, že naprostá většina místních lékařských či nemocničních zařízení nedosahuje takové kvality služeb, na které je občan ČR zvyklý a mimo velkých aglomerací může být úroveň lékařské péče nízká. Jedná se prakticky o všechna státní zdravotnická zařízení. Soukromý sektor v této oblasti je prezentován zejména stomatologickými ordinacemi, z nichž některé svými službami již odpovídají evropským standardům. Těmto standardům však odpovídají i ceny. Všeobecně se občanům ČR před cestou na Ukrajinu doporučuje pojistit. Celá řada českých i zahraničních pojišťoven má své partnery či asistenční služby i na Ukrajině a ty jsou schopny v případě jakéhokoli úrazu či jiné příčiny k vyhledání zdravotnické péče zabezpečit pomoc na odpovídající úrovni případně převoz pacienta do ČR nebo jiného členského státu EU.

7 Kontakty

Na Ukrajině působí Velvyslanectví ČR v Kyjevě a Generální konzulát ve Lvově, dále Kancelář Českého centra v Kyjevě a Kancelář agentury CzechTrade v Kyjevě. V Charkově a v Dnipro jsou Honorární konzuláty ČR.

7.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu

Velvyslanectví ČR na Ukrajině

01901 Kyjev
Jaroslaviv Val 34 A
tel.: +380 44 2726800
fax: +380 44 2726801
e-mail: kyiv@embassy.mzv.cz (ekonomický diplomat: commerce_kiev@mzv.cz)

Konzulární úsek

Bohdana Chmelnického 58
tel.: +380 44 2341005
fax: +380 44 2341007
konzulární pohotovost: +38050 3101046
e-mail: consulate_kyiv@mzv.cz

Generální konzulát ČR na Ukrajině

79057 Lvov
Vul. Antonovyče 130 A
tel.: +380 322 976893; +380 322 976894
fax: +380 322 976896
e-mail: lvov@embassy.mzv.cz

Spojení z centra tramvají č. 2 na konečnou stanici nebo taxíkem.

Honorární konzulát ČR na Ukrajině

61022 Charkov
Náměstí Svobody 8
tel.: + 380 57 760 45 19
fax: + 380 57 760 45 19
e-mail: konzulat.cz@klsp.kharkov.ua

Honorární konzulát ČR na Ukrajině

49027 Dnipro
ul. Volodymyra Monomakha 25A-2

49000 Dnipro
tel.: + 380 56 785 35 50
fax: + 380 56 786 10 31
e-mail: dnipropetrovsk@honorary.mzv.cz

7.2 Kontakty na teritoriální odbory na MZV ČR a na MPO ČR, zastoupení ostatních českých institucí v teritoriu (CzechTrade, CzechInvest, CzechTourism, Česká centra)

Kancelář Českého centra

03150 Kyiv, ul. Ivana Fedorova 12

tel. +380 44 230 29 64
 mobil: +380 95 68 73 158
 e-mail: cckiev@czech.cz
 web: www.kyiv.czechcentres.cz
 Facebook: www.facebook.com/cz.kyiv

Zahraniční kancelář agentury CzechTrade
 01030 Kyjev, ul. I. Franko 40, kancelář č. 10
 tel.: +380 44 238 61 30
 fax: +380 44 239 18 50
 e-mail: kiev@czechtrade.cz
 web: www.czechtrade.kiev.ua

Místní síla pro zemědělství při velvyslanectví ČR v Kyjevě (od února 2018)
 Jehor Rešetnyk
 tel.: +380 99 098 33 35
 e-mail: yegor.reshetnyk@mze.cz
 (zabývá se rozvojem bilaterální spolupráce v oblasti zemědělství a potravinářském průmyslu)

7.3 Praktická telefonní čísla v teritoriu (záchranka, dopravní policie, požárníci, infolinky apod.)

- 1 Tísňové číslo - 112
- 1 Havárie plyn – 104
- 1 Policie –102
- 1 Lékařská pohotovost – 103
- 1 Požárníci – 101
- 1 Informace o tel. číslech – 109, 115

7.4 Internetové informační zdroje

- 1 www.president.gov.ua Kancelář prezidenta Ukrajiny
- 1 www.kmu.gov.ua Kabinet ministrů Ukrajiny
- 1 www.rada.gov.ua Nejvyšší rada Ukrajiny
- 1 http://zakon.rada.gov.ua ukrajinská legislativa
- 1 www.me.gov.ua Ministerstvo ekonomického rozvoje a obchodu Ukrajiny
- 1 www.minagro.gov.ua Ministerstvo agrární politiky a potravinářského průmyslu Ukrajiny
- 1 www.minregion.gov.ua Ministerstvo regionálního rozvoje, stavebnictví, bytového a komunálního hospodářství Ukrajiny
- 1 www.mpe.kmu.gov.ua Ministerstvo energetiky a uhelného průmyslu Ukrajiny
- 1 http://sfs.gov.ua Státní fiskální služba Ukrajiny
- 1 www.dkrp.gov.ua Státní regulační služba Ukrajiny
- 1 www.ukrstat.gov.ua Státní služba statistiky Ukrajiny
- 1 www.bank.gov.ua Národní banka Ukrajina
- 1 www.ucci.org.ua Obchodně průmyslová komora Ukrajiny
- 1 www.ukrexporth.gov.ua Stránky podpory exportu Ministerstva ekonomiky
- 1 https://business-in-ukraine.online Databáze tendrů

Informační agentury a internetové noviny

- 1 www.korrespondent.net
- 1 www.pravda.com.ua
- 1 www.glavred.info
- 1 www.unian.net
- 1 www.interfax.com.ua

K podnikání na Ukrajině v češtině: www.peterkapartners.cz, v angličtině a ruštině www.pwc.com.